ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΕΤΟΣ ΚΕ΄ — ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1950 - ΤΕΥΧ. 11

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΔΕΝ ΜΑΣ ΦΘΑΝΟΥΝ ΤΑ ΥΛΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

῾Ο ΚΟΣΜΟΣ εἶναι γεμᾶτος μυστήριο καὶ πλοῦτο, ἡ ὀμορφιά του, ἡ γλυκύτητά του αἰώνια θὰ ἐμπνέουν τοὺς ποιητὰς καὶ θὰ δονοῦν τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, θὰ μετουσιώνωνται εἰς ποίησιν, εἰς μουσικήν, εἰς στιγμὰς θείας εὐφροσύνης. Θὰ ζητοῦμεν νὰ σταματήσωμεν τὴν στιγμὴν νὰ μὴ φύγῃ, διότι εἶναι τόσον ὡραία. Καὶ διατί εἶναι ὁ κόσμος ἐξαίσιος, ἡ ζωὴ τόσον ὡραία; Διότι εἶναι δημιούργημα τοῦ Παντοδυνάμου καὶ Παναγάθου Θεοῦ.

᾿Αλλ᾿ ὁσονδήποτε καὶ ἂν μᾶς τραβᾷ ὁ κόσμος, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχομεν δὲν μᾶς φθάνει, ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἔχομεν ζητοῦμεν, μένομεν εἰς τὸ τέλος πάντα ἀνικανοποίητοι, καὶ ὁ λόγος εἶναι ὅτι δὲν εἴμεθα πλασμένοι διὰ τὴν ζωὴν αὐτήν, ἀλλὰ δι᾿ ἕνα κόσμον ἀνώτερον. Μέσα μας κἄτι μᾶς δουλεύει ὡσὰν μιὰ ζύμη διὰ τελειότητα, διψοῦμεν συγγνώμην, ἀγάπην, νέαν ζωήν, αἰωνιότητα.

῾Η Σαμαρεῖτις ἔζησε τὴν ζωήν της ὡς γυναῖκα μὲ ὅλην τὴν ἔντασιν. Τὸ ἴδιο ἴσως καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Καὶ ὅμως καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη εἶναι ἀνικανοποίητες. Ὅταν εἶδαν τὸν ᾿Ιησοῦν, ὅταν τὸν ἤκουσαν νὰ τὶς ὁμιλῇ, κατενύγησαν, καὶ εἶδαν τί λίγο πρᾶγμα καὶ ὠχρὸ ἦταν ἡ ζωή των. Ἔνοιωσαν σκιρτήματα εἰς τὴν καρδίαν των διὰ κἄτι ποὺ δὲν ἐκφράζεται. Αὐτὸς ποὺ ἀνάπτει τὰ ἄστρα τὴν νύκτα, τὶς λυχνίες τῶν λουλουδιῶν τὴν ἄνοιξιν, ἄναψε καὶ εἰς τὴν συνείδησίν των μία νέα αὐγή. Καὶ δι᾿ αὐτὸ ἡ ἄλλη ἡ ἄγνωστη γυναῖκα τοῦ ἔφερε σιωπηλὴ πολύτιμο μῦρο καὶ τὸ ἐσκόρπισεν εἰς τὰ ἄχραντά Του πόδια.

᾿Αμαθεῖς ἄνθρωποι οἱ ἁλιεῖς, ἁπλοῖ, πτωχοί, ὅταν ἐγνώρισαν τὸν Χριστόν, ἀφῆκαν καὶ τὰ πλοιάριά των καὶ τὰ δίκτυα, καὶ τὰς οἰκογενείας των καὶ τὴν πατρῴαν θρησκείαν των, καὶ Τὸν ἠκολούθησαν, διότι ἡ ψυχή των ἐδίψα κἄτι βαθύτερον. Μικροὶ ἦσαν, ἀλλὰ κἄτι μεγάλο μέσα των ἐξύπνησεν. Δὲν βγῆκάν ποτε ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό των καὶ ἀπὸ τὴν λίμνην των δὲν ἀπεμακρύνθησαν, καὶ περιῆλθον ἔπειτα τὰ πέρατα τῆς

γῆς. Ἄσημοι καὶ δειλοί, δὲν ἐφοβήθησαν οὔτε τὴν κοσμοκράτειραν Ρώμην, οὔτε τὸν θάνατον.

Ὁ τελώνης Λευὴ εἶχε χρήματα πολλά, ἀλλὰ αὐτὰ δὲν τοῦ ἔδιδαν τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ψυχῆς του, διότι «οὐκ ἐπ᾿ ἄρτῳ μόνον ζήσεται ἄνθρωπος». Πλούτη, μόρφωσιν, ἀξιώματα, δόξαν εἶχεν ὁ Νικόδημος, πλὴν νύκτα ἐπεσκέφθη τὸν Ἰησοῦν μὲ τὴν ἀκατάσχετη δίψαν νὰ Τὸν ἀκούσῃ. Τοῦ ἐφάνη ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ ὡσὰν καταρράχτης νὰ τρέχῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὴν ἠχῶ αἰωνίων πραγμάτων. Δὲν ἦτο λοιπὸν φθαρτός, δὲν ἦτο ἐφήμερος, λιγόζωος; Ὑπάρχει δικαιοσύνη καὶ ἀγάπη ἀκατάλυτη; Τί ἦτο αὐτὸς ποὺ τοῦ ὡμίλησε τὴν νύκτα; Μποροῦμεν νὰ μεταμορφωθῶμεν; Εἴμεθα καμωμένοι δι᾿ ἕνα ἀνώτερον κόσμον; Καὶ βαδίζομεν ἀσφαλῶς πρὸς αὐτόν, διότι μονάχα ὅταν προσαρμοσθῶμεν πρὸς αὐτὸν εὑρίσκομεν τὴν γαλήνην μας. Ἡ ἀνήσυχη ψυχή μας ἐπαναπαύεται μονάχα εἰς τὸν Θεόν, ὅταν προσανατολισθῇ πρὸς αὐτόν, διότι εἰς αὐτὸν εὑρίσκεται ἡ ῥίζα του.

* * *

Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν παραγνωρίζει ὁ Κομμουνισμός, ὁ ὁποῖος ζητεῖ νὰ ἀνατρέψῃ τὰ πράγματα, καὶ στηριζόμενος εἰς τὸ κακὸν μέρος τοῦ ἀνθρώπου ἀπειλεῖ νὰ κατακλύσῃ τὴν γῆν μὲ τὸ κῦμά του. Τὸ δόγμα του εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει μονάχα γήϊνον προορισμόν. Ἔξω ἀπὸ τὴν γῆν δὲν ὑπάρχει τίποτε δι᾿ αὐτόν, καὶ κατὰ συνέπειαν πρέπει νὰ κυττάξῃ μονάχα τὶς κοσμικὲς ὀρέξεις του καὶ τὰ συμφέροντα τῆς ὑλικῆς ζωῆς. Ἡ ὀργάνωσις, ἡ παραγωγὴ καὶ ἡ διανομὴ εἶναι τὸ πᾶν. Ἠθική, πνευματικὴ ζωή, πνευματικαὶ ἀξίαι, οἰκογένεια δὲν σημαίνουν τίποτε. Ἀγάπη, προσευχή, πόνος εἶναι πράγματα οὐτιδανά.

Ὑλικὴν δύναμιν, στρατὸν νὰ κάμωμεν, πολέμους νὰ ὀργανώσωμεν, τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιέσωμεν, νὰ τοὺς κατατυραννήσωμεν, νὰ τοὺς ἀπογυμνώσωμεν ἀπὸ τὴν ἀξιοπρέπειαν, ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν, νὰ τοὺς ἐξανδραποδίσωμεν, νὰ γίνουν ἁπλοῖ ἀριθμοὶ εἰς τὰ χέριά μας, μέσα παραγωγῆς, μέσα πολέμου, κατακτήσεων.

Πόσον ἀλλοιώτικα μᾶς ὡμίλησεν ὁ Χριστός! Τὴν δύναμιν τὴν ὑλικὴν τὴν ἀφήνει εἰς τὸ περιθώριον, κανένα μεγάλο ζήτημα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λυθῇ μὲ τὰ κανόνια καὶ μὲ τὴν βόμβαν. Τὸ ὅραμα τοῦ Χριστοῦ δὲν ἦσαν αὐτά, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι, τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν μέσα των δίψαν, ζύμην, ἀνησυχίαν διὰ τὸ τέλειο, τὸ ὡραῖο, τὸ αἰώνιο, διὰ τὴν εἰρήνην, καὶ ὄχι διὰ τὸν πόλεμον, διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀλήθειαν.

Ἴσως ἡ χρεωκοπία μας ἡ σημερινὴ νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ ἔργον τοῦ Σατανᾶ. Μοχθηρὸς αὐτὸς καὶ χαιρέκακος ἐνεδρεύει πίσω ἀπὸ κάθε βῆμά μας, ἀνέκαθεν αὐτὸς μᾶς ἀνατρέπει, ζητεῖ νὰ μᾶς παραλύσῃ ἀκριβῶς τὴν ὥραν ὅπου μᾶς καταλαμβάνει ἡ ἔξαρσις, ἡ ἀνάτασις. Τὴν ὥραν ποὺ εἴμεθα πολὺ εὐτυχεῖς, μᾶς στέλνει ἄφθονον ὕπνον καὶ μᾶς ἀποκοιμίζει, ἐνῷ ἡ ζωὴ θέλει ἐγρήγορσιν καὶ μόχθον καὶ συστηματικὴν καλλιέργειαν διηνεκῶς. Πρέπει πάντα νὰ ἑτοιμαζώμεθα διὰ κάτι, νὰ περιμένωμεν κάτι, κάποιον. Καὶ μᾶς ἔρχεται αὐτός, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ κατατρυχόμεθα ἀπὸ ὑπνηλίαν καὶ δὲν εἴμεθα ἕτοιμοι, οὔτε εἴδησιν παίρνομεν διὰ τὴν ἄφιξίν του.

Πολλοὶ εἶναι οἱ δρόμοι τοῦ διαβόλου ποὺ ζητεῖ ν᾽ ἀνακόψῃ τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, ἂς σημειώσωμεν ὀλίγα τινὰ δι᾽ ἕνα ἀπ᾽ αὐτούς: τὸ ὠχρὸ κήρυγμα. Τὸ κήρυγμα προϋποθέτει ἀνθρώπους ποὺ πιστεύουν καὶ ἀγαποῦν τὸν λαόν, κληρικοὺς ποὺ ἀντλοῦν τὴν ὁμιλίαν των ἀπὸ τὴν καρδίαν των, καὶ ὄχι ἀπὸ τὶς μελέτες των, ἀπὸ τὴν βαθεῖαν καὶ μακρὰν προσευχήν. Τὸ σημερινὸν κήρυγμα εἶναι χλιαρόν. Ποιὸς θὰ φυσήσῃ τὸ καλάμι, διὰ νὰ γίνῃ σάλπιγγα; Ποιὸς θὰ καλέσῃ τὸν Ἠσαΐαν εἰς τὸν ἄμβωνα, διὰ νὰ μᾶς πῇ τὸ ὅραμά του; Ἢ τὸν Ἀμώς, διὰ νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ διὰ τὸν βρυχηθμὸν τοῦ λέοντος; Ὁ πετεινὸς φωνάζει, καὶ ἔρχεται ἡ ἠώς. Ὁ σπίνος λαλεῖ, καὶ ἔρχεται ἡ ἄνοιξις. Τί ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ, ἂν ἀκουσθῇ καθαρὸς ὁ θεῖος λόγος, θερμὴ ἡ φωνὴ τοῦ κληρικοῦ!

Οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν ν᾽ ἀνανήφουν καὶ ἔχουν τεταμένην τὴν ἀκοὴν ν᾽ ἀκούσουν. Ἔχουν ἀπογοητευθῆ ἀπὸ τὴν στειρότητα καὶ σκληρότητα τῆς ζύμης τοῦ Κομμουνισμοῦ, τῆς ὑλοφροσύνης καὶ τοῦ ἀθεϊσμοῦ. Ἡ ἀνθρωπότης ζητεῖ τὴν ἑνοποίησίν της ἐπάνω εἰς ἕνα ἀκλόνητον βράχον. Καὶ ὁ βράχος αὐτὸς εἶναι ὁ κόσμος ὁ πνευματικός. Αὐτὸς μένει αἰώνιος ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ ῥεῦμα τῆς τόσης φθορᾶς καὶ παροδικότητας, ἀποτυχίας καὶ ἀπωλειῶν. Ἀπ᾽ αὐτὸν ἀναβλύζει ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς μας, ἀνεξάντλητη εἰς τὸν πλοῦτόν της καὶ εἰς τὴν πληρότητά της.

> Ἐπτωχαίναμεν, ἐπεινάσαμεν, εἰς τὴν νύκτα ἐμείναμεν, Κύριε! Εἰς τὸν τρόμον μας, εἰς τὴν μόνωσίν μας, ἐπάνω εἰς τὴν γῆν ποὺ ἐγέμισεν ἀπὸ τάφους, ἕνα φῶς εἴδαμεν νὰ καίῃ κάπου, μιὰ ἄσβεστη λυχνία. Εἶναι τὸ Σπίτι Σου, τὸ πατρικό μας Σπίτι, τὸ Σπίτι τοῦ πτωχοῦ, μὲ τὸ Ἀρτοφόριόν του, ὅπου ὁ ἄρτος μεταβάλλεται εἰς τροφὴν αἰωνιότητας. Ἐπιστρέ-

μεν ὡσὰν τὸν Ἄσωτον Υἱόν, δέξαι μας, ἰδικοί Σου εἴμεθα, Κύριε!

Ἄς ἦτο δυνατόν, νὰ ἔλθωμεν εἰς τὸ Σπίτι Σου ὅπως ἠρχόμεθα ἄλλοτε, ὅταν ἤμεθα παιδιὰ καὶ τὰ χέριά μας δὲν ἦσαν μολυσμένα μὲ αἷμα, οὔτε ῥυτιδωμένα καὶ σκληρὰ καὶ ἀνήσυχα καὶ νευρικά, καὶ γεμᾶτα δροσιὰ ἔπιαναν κογχύλια εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐμάζευαν κρῖνα τοῦ ἀγροῦ, Κύριε!

† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Η ΙΕΡΩΣΥΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΘΕΙΟΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΑΛΛΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΘΕΣ ὅτι ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος δὲν μεταχειρίζεται τὸν ὅρον «μυστήριον» διὰ τὰ ἑπτὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς σήμερον χαρακτηρίζομεν μὲ τὸ ὄνομα αὐτό. Ἂν ἐλλείπῃ ὅμως ἡ ὀνομασία, δὲν παραλείπεται ἡ οὐσία—τὰ οὐσιώδη στοιχεῖα—ὡρισμένων τοὐλάχιστον μυστηρίων τὰ ὁποῖα ἀκροθιγῶς ἐξετάζει, μὴ συγγράψας πραγματείαν περὶ μυστηρίων.

Ὁ θεῖος Πατὴρ τὸν ὅρον «μυστήριον» χρησιμοποιεῖ κυρίως, διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν θείαν Κοινωνίαν. Κάμνει μάλιστα χρῆσιν τοῦ πληθυντικοῦ: «Θεῖα μυστήρια»[1]), «ἡ τῶν θείων μυστηρίων κοινωνία», «φρικτὰ μυστήρια»[2]), ἢ καὶ ἁπλῶς «μυστήρια»[3]). Καὶ προκειμένου περὶ τοῦ γάμου ὁ ἱ. Χρυσόστομος κάμνει λόγον περὶ «μυστηρίου», ἀλλὰ μὲ διάφορον ἔννοιαν. «Μυστήριόν ἐστι, καὶ τύπος μεγάλου πράγματος, τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.... μυστήριον τελεῖται μέγα... πῶς μυστήριόν ἐστι;... ἔρχονται ἓν σῶμα γενόμενον· ἰδοὺ πάλιν **ἀγάπης μυστήριον**.... εἶδες τοῦ γάμου τὸ μυστήριον;» καὶ «σεμνὰ τοῦ γάμου μυστήρια» ἀναφέρει. Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι αἱ φράσεις ὅλαι αὐταὶ εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει ἡ λέξις «μυστήριον» δὲν ἐπιτρέπουν νὰ ἐκλάβωμεν ὅτι ὁ ἱερὸς Πατὴρ ἐκλαμβάνει τὸν ὅρον αὐτὸν ὑφ᾽ ἣν σημασίαν καὶ ὅταν λέγῃ «φρικτὰ μυστήρια» καὶ τὰ παρόμοια τὰ ὁποῖα ἀνέφερον ἀνωτέρω.[4])

Τὸ ἄξιον πολλῆς προσοχῆς σημεῖον εἶναι τοῦτο, ὅτι ἀποδίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ μυστήριον τῆς Ἱερωσύνης. Ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐξαρτᾷ τὸ Βάπτισμα καὶ τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τοῦ Χριστιανοῦ. Ἡ φρασεολογία τοῦ ἁγίου Πατρὸς τὴν ὁποίαν παρακάτω ἀναφέρω, τρανότατα ἀποδεικνύει τὸν μυστηριακὸν χαρακτῆρα τὸν ὁποῖον ἀποδίδει εἰς τὸ μυστήριον τῆς Ἱερωσύνης. Ἂν δὲν ὀνομάζῃ

---

[1]) Ὁμιλία 79 εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον.

[2]) Ὁμιλία 10η Α′ Θεσσαλ.

[3]) Ὁμιλ. Β′ Α′ Τιμοθ.

[4]) 10η ὁμιλία Κολασσαεῖς ἔκδ. Ὀξονίας κ. V, σ. 307, 309, 311. Πρβλ. ὅλας καὶ 48ην ὁμιλ. εἰς τὴν Γένεσιν. Migne 54 στ. 443. Ἄλλοτε θὰ ἠμπορέσω ἴσως νὰ ἐκθέσω διὰ μακρῶν τὰς περὶ γάμου ἀντιλήψεις τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

αὐτὴν μυστήριον, τοῦτο πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὰ τέλη τοῦ τετάρτου αἰῶνος δὲν ἀπεκρυσταλλώθη ἡ ὁρολογία ἐν τῇ Θεολογικῇ ἐπιστήμῃ.

«Ἀρκεῖ τοῦτο, ἡγεῖσθε—γράφει ὁ θεῖος Πατὴρ—τὸ λέγειν ὅτι ὀρθόδοξοί εἰσι; **Τὰ δὲ τῆς χειροτονίας οἴχεται καὶ ἀπόλωλε.** Καὶ τί τὸ ὄφελος, ταύτης οὐκ ἠκριβωμένης;.... ἐν παντὶ ἔξεστι πληροῦν τὰς χεῖρας αὐτοῦ, κατὰ τοὺς παλαιούς, καὶ ἱερεῖς γίνεσθαι, παρίτωσαν πάντες, εἰκῇ τὸ θυσιαστήριον ᾠκοδόμηται τοῦτο, εἰκῇ τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας, εἰκῇ τῶν ἱερέων ὁ ἀριθμός, ἀνέλωμεν αὐτὰ καὶ διαφθείρωμεν» [5])

Ὥστε ἡ Ἱερωσύνη, κατὰ τὸν ἅγιον Χρυσόστομον, δὲν εἶναι ὑπούργημα τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἀσκῇ οἱοσδήποτε, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος παρὰ Θεοῦ ἔλαβε τὸ χάρισμα τοῦτο. Ἡ τοιαύτη ἐκδοχὴ εἶναι ἓν μέγα πλῆγμα κατὰ τῆς περὶ Ἱερωσύνης ἀντιλήψεως πολλῶν παραφυάδων τοῦ Προτεσταντισμοῦ.

Εἰς τὴν δεκάτην ὁμιλίαν τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς ἐκφράζεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡς ἑξῆς: «Διὰ γὰρ αὐτῶν (=τῶν ἱερέων) ἐτέχθητε τὴν γέννησιν τὴν αἰώνιον (τὸ Βάπτισμα), δι᾽ αὐτῶν τῆς βασιλείας ἐπετύχετε, διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν **πάντα γίνεται**, δι᾽ αὐτῶν ὑμῖν πύλαι οὐράνιαι ἀνοίγονται, δι᾽ αὐτῶν τῶν φρικτῶν μυστηρίων μετέχετε». Πᾶς τις διαπιστώνει τὴν σχέσιν τὴν ὁποίαν παραδέχεται ὁ ἅγιος Χρυσόστομος ὑφισταμένην ἀρρήκτως μεταξὺ τῆς Ἱερωσύνης, τοῦ Βαπτίσματος, τῆς θείας Μεταλήψεως καὶ τῶν ἄλλων ἁγιαστικῶν ἐνεργειῶν, ἀλλὰ προσθέτει **«πάντα γίνεται διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἱερέων».**

Ἐντονώτερον ἐκφράζεται περὶ τῶν σχέσεων τούτων, ὅταν λέγῃ: «Εἰ γὰρ μηδὲν ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς δι᾽ αὐτοῦ (=τοῦ ἱερέως), οὔτε λουτρὸν ἔχεις (=Βάπτισμα), οὔτε μυστηρίων μετέχεις (=Κοινωνίας), οὔτε εὐλογιῶν ἀπολαύεις, **οὐκ ἄρα χριστιανὸς εἶ»** [6]).

Καὶ εἰς τὸν τρίτον περὶ Ἱερωσύνης λόγον μᾶς παρέχει σαφήνειαν οὐχὶ ὀλιγωτέραν ἐπὶ τῆς σχέσεως τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Ἱερωσύνη πρὸς ἄλλα μυστήρια. «Εἰ γὰρ οὐ δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἐὰν μὴ δι᾽ ὕδατος καὶ πνεύματος ἀναγεννηθῇ (ἐὰν δὲν βαπτισθῇ), καὶ ὁ μὴ τρώγων τὴν σάρκα τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ πίνων, (μὴ μετέχων τῆς θείας Κοινωνίας) ἐκβέβληται τῆς αἰωνίου ζωῆς, ταῦτα δὲ πάντα δι᾽ ἑτέρου μὲν οὐδενός, **μόνον δὲ διὰ τῶν ἁγίων ἐκείνων ἐπιτελεῖται χειρῶν, τῶν τοῦ ἱερέως λέγω πῶς ἄν τις**

---

[5]) Ὁμιλ. 11η Ἐφεσίους.

[6]) 2α ὁμιλ. Β΄ Τιμοθ. Παράβαλε καὶ 5ην ὁμιλίαν εἰς τὸ «Εἶδον τὸν Κύριον ..».

τούτων ἐκτὸς ἢ τὸ τῆς γεέννης ἐκφυγεῖν δυνήσεται πῦρ, ἢ τῶν ἀποκειμένων στεφάνων τυχεῖν;» 7)

Ὁ ἀναγνώστης σαφῶς καὶ ἀκόπως ἀντιλαμβάνεται ποίαν σημασίαν διὰ τοῦ στόματος ἑνὸς μεγάλου καὶ αὐθεντικοῦ τέκνου της ἡ Ἐκκλησία δίδει εἰς τὸ μυστήριον τῆς Ἱερωσύνης καὶ πόσα ἄλλα σπουδαῖα σημεῖα τῆς δογματικῆς διδασκαλίας ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν περὶ Ἱερωσύνης ἀκριβῆ καὶ ὀρθόδοξον ἀντίληψιν. Εἶναι ἡ λυδία λίθος διὰ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν τὸ δογματικὸν κῦρος τῆς θείας Εὐχαριστίας, τοῦ Βαπτίσματος, τοῦ Γάμου καὶ ἄλλων μυστηριακῶν—δι᾽ ἡμᾶς—ἱερουργιῶν τῶν ἑτεροδόξων.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

---

7) Ἀναφέρω τὸ χωρίον αὐτὸ εἰς τὸ σύγγραμμά μου «Union ou rapprochement des églises chrétiennes» p. 44. Παρέλαβον ἐντεῦθεν τὰς σκέψεις ἄλλοι, χωρὶς νὰ ἀναφέρουν τὸ μνημονευθὲν ἔργον μου.

ΜΙΑ ΣΟΒΑΡΑ ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

ΕΝ ΑΠΟ ΤΑ ἠθικὰ παραγγέλματα τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, τὰ ὁποῖα ἔκαμαν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν εἰς ὅλην τὴν Ἀνθρωπότητα καὶ καθ᾽ ὅλας τὰς ἐποχάς, εἶναι τὸ παράγγελμα τῆς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον δὲν ἦτο ἀρετὴ ἄγνωστος εἰς τὸν κόσμον, οὔτε θεωρητικῶς οὔτε πρακτικῶς. Τὸ βάθος, ἡ ἔκτασις, ὁ τρόπος τῆς ἐκδηλώσεως καὶ ὁ ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀγάπης ἀντίκτυπος—καὶ δὴ ἠθικὸς ἀντίκτυπος—εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ὅλα αὐτὰ ἀνήκουν εἰς τὸ ἔδαφος τῆς ἀγάπης τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων καὶ διωκόντων ὑμᾶς» (Ματθ. ε, 44). Εἰς τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Χριστοῦ συνοψίζεται ἕνας ἀνώτερος ἀνθρωπισμός. Εἰς τὴν τοιαύτην ἠθικὴν σχολὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ διαπαιδαγωγεῖται καὶ διαμορφώνεται ὁ ὑπεράνθρωπος τοῦ Χριστοῦ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος τοῦ ἐγωϊστικοῦ ὑπερανθρώπου τοῦ Νίττσε.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ἄριστα ἀναλύσας καὶ ἀναπτύξας τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου, σημειώνει τὰ ἑξῆς ὑπέροχα λόγια διὰ νὰ παραστήσῃ ἀνάγλυφον τὴν ἀνωτέραν ἀλληλεγγύην τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐκδηλώνουν οἱ Χριστιανοὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς ὅλους, ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. «Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους, ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκεν». (Ρωμ. ιγ΄, 8). Καὶ προχωρῶν διασαφηνίζει πῶς ὁ ἀγαπῶν τὸν πλησίον κατορθώνει, ὡπλισμένος μὲ τὴν ἀνωτέραν αὐτὴν διάθεσιν, νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ τὰς ἄλλας ἐντολὰς αὐτομάτως. Ἡ μοιχεία, ὁ φόνος, ἡ κλοπή, τὸ ψεῦδος καὶ ὅσαι ἄλλαι κακίαι ἀποσκοποῦν νὰ βλάψουν εἴτε ὑλικῶς εἴτε ἠθικῶς τὸν πλησίον μας, μένουν ἀνενέργητοι, ἐκριζώνονται τρόπον τινὰ αὐτομάτως, ἂν ἔχωμεν μέσα εἰς τὰ βάθη τῆς ἐσωτερικῆς μας ὑπάρξεως τὸ συναίσθημα τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης. Καὶ ἐξάγει ὁ Ἀπόστολος ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν ὡς ἄνω σκέψεων τὸ ἀκόλουθον λογικὸν συμπέρασμα «πλήρωμα οὖν νόμου **ἡ ἀγάπη**».

Μία ἀπὸ τὰς εὐγενεστέρας, ἀλλὰ καὶ πρακτικωτέρας ἐκδηλώσεις τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης, εἶναι τὸ νὰ βοηθῶμεν, νὰ ἀνακουφίζωμεν τὸν πλησίον μας, ὅταν εὑρίσκεται εἰς δύσκολον οἰκονομικὴν θέσιν. Ἐδῶ πρόκειται περὶ τῆς λελογισμένης ἐξασκήσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῆς φιλανθρω-

πίας καὶ τῆς ἐλεημοσύνης. Ὁ Χριστὸς εἶπεν: «Ἐπείνασα καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν... γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρός με»—(Ματθ. κε', 35—36). Ὅλα αὐτὰ ἀνάγκη νὰ ἐφαρμόζωνται κατὰ τὸν Χριστιανικὸν τρόπον. Ὄχι πρὸς ἐπίδειξιν, ὄχι μηχανικῶς, ὄχι μόνον μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἀνταμοιβῆς εἴτε εἰς τὴν παροῦσαν εἴτε εἰς τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωήν. Ὁ ἐξασκῶν τὴν φιλανθρωπίαν, ἐκτὸς τῆς ἐξωτερικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐπικρατῇ ἡ πραγματικὴ τοῦ πλησίον ἀνακούφισις χωρὶς νὰ προσβάλλεται ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ὁ ἀνθρωπισμὸς τοῦ εὐεργετουμένου, ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ μίαν ἐσωτερικὴν ἐνέργειαν τὴν ὁποίαν προκαλεῖ αὐτὴ αὕτη ἡ Χριστιανικὴ ἐξάσκησις τῆς ἐλεημοσύνης. Ἐκεῖνος ποὺ δίδει ἕνα μέρος τῆς περιουσίας του εἰς τὸν ἄλλον κάμνει μίαν θυσίαν. Ἐὰν ἡ θυσία αὐτὴ γίνεται εὐχαρίστως, ἀναδεικνύεται ὁ ἐλεῶν ἀνώτερος ὡρισμένων παθῶν. Εἰσέρχεται εἰς τὸ πεδίον τῆς ἠθικῆς ἀσκήσεως, προχωρεῖ ἀκόμη περαιτέρω εἰς τὸν ἠθικὸν ἀγῶνα. Τοιουτοτρόπως ὁ ἐφαρμόζων τὴν χριστιανικὴν φιλανθρωπίαν, ὅπως πρέπει, περισσότερον εὐεργετεῖται παρὰ εὐεργετεῖ. Εὐεργετεῖ ὑλικῶς, χωρὶς νὰ ἀποκλείεται καὶ ἡ ἠθικὴ ὠφέλεια τοῦ εὐεργετουμένου, ἐκεῖνος δὲ εὐεργετεῖται ἠθικῶς. Ἰδοὺ πῶς ἀναπτύσσει τὴν ἔννοιαν αὐτὴν ὁ ἄριστος ἠθικολόγος καὶ ψυχολόγος ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. «Ὁ διδοὺς ἐλεημοσύνην ὡς χρὴ διδόναι, μανθάνει τῶν χρημάτων καταφρονεῖν, ὁ μαθὼν χρημάτων καταφρονεῖν, τὴν ῥίζαν ἐξέκοψε τῶν κακῶν, ὥστε οὐκ **εὖ ποιεῖ μᾶλλον ἢ εὖ πάσχει**, οὐ τῷ ὀφειλὴν καὶ ἀμοιβὴν κεῖσθαι μόνον τῇ ἐλεημοσύνῃ, ἀλλὰ **τῷ τὴν ψυχὴν φιλόσοφον γίνεσθαι καὶ ὑψηλὴν καὶ πλουσίαν»** [1]).

Αὐτὴ εἶναι ἡ περισσότερον ἰδανικὴ ἀντίληψις τῆς ἀγαθοεργίας. Ἡ τοιαύτη ἐφαρμογὴ τῆς ἐλεημοσύνης, δηλαδὴ ἐκείνη ἡ ὁποία εἰς μὲν τὸν οὕτως ἢ ἄλλως ἐλεούμενον—πάντοτε κατὰ τὸν Χριστιανικὸν τρόπον—προσπορίζει ὑλικὰ ὠφελήματα, εἰς δὲ ἀγαθοεργοῦντα παρέχει πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν πλοῦτον, ἀνήκει εἰς σφαῖραν πολὺ ὑψηλήν. Ἡ θυσία ὑλικῶν ἀγαθῶν δημιουργεῖ φρόνημα ἀνώτερον, καθιστᾷ τὴν ψυχὴν τοῦ φιλανθρώπου φιλόσοφον, ὑψηλὴν καὶ πλουσίαν. Μὲ ἄλλα λόγια ὁ Χριστιανὸς ἐλεῶν, κατὰ τὸν περιγραφέντα τρόπον, ἀποτινάσσει τὴν φιλαργυρίαν, «ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία». (Α' Τιμ. 6,10). Ἀκόμη εὐρύνει τὴν ἐσωτερικὴν ἐλευθερίαν, ἀπαλλασσόμενος ταυτοχρόνως καὶ ἀπὸ ἄλλα πάθη, ἀναλαμβάνει τὰ νοητὰ πτερὰ διὰ νὰ πετάξῃ πρὸς τὰ ὕψη τοῦ ἀνωτέρου χριστιανικοῦ ἠθικοῦ βίου, γίνεται φιλόσοφος κατὰ τὴν χρι-

[1]) **Πρῶτος λόγος εἰς τὴν πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολήν.**

στιανικὴν ἀντίληψιν, ἐκτιμῶν ὅλα τὰ χρηστὰ καὶ τὰ λυπηρὰ σύμφωνα μὲ τὴν πραγματικήν των ἀξίαν. Στέκεται ἐπάνω εἰς ἕνα ὑψηλὸν βράχον, εἰς μίαν «ὑψηλὴν ἀκρώρειαν», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ μίαν προσφιλῆ φράσιν τοῦ ἰδίου μεγάλου καὶ πράγματι κατὰ Χριστὸν φιλοσόφου Πατρός, ὅπου δὲν ἠμποροῦν νὰ τὸν φθάσουν καὶ νὰ τὸν ἐγγίσουν τὰ κύματα τοῦ τεταραγμένου πελάγους τῆς παρούσης ζωῆς, ὁσονδήποτε ὁρμητικὰ καὶ ὑψηλὰ καὶ ἂν εἶναι.

Ἰδοὺ πράγματι ἕνα μεγάλο καὶ ἴσως διὰ πολλοὺς ἀπροσδόκητον ἀποτέλεσμα τῆς ὑπὸ τοῦ Χριστιανοῦ ἐφαρμογῆς τῆς ἐλεημοσύνης. Νὰ περιστρέφεται ὁ νοῦς τοῦ ἐλεοῦντος περὶ δύο σημεῖα, τὴν ἄνευ ἐξευτελισμοῦ ἠθικὴν ἢ ὑλικὴν βοήθειαν τοῦ πλησίον, καὶ τὴν χρησιμοποίησιν μιᾶς τοιαύτης εὐγενοῦς ἐξωτερικῆς πράξεως πρὸς διαρρύθμισιν καὶ ἐξύψωσιν τῆς ψυχῆς τοῦ φιλανθρώπου. Νὰ ἀποκτήσῃ ψυχὴν φιλόσοφον, ὑψηλὴν καὶ πλουσίαν. Αὐτοὶ εἶναι αἱ ἀνυπολογίστου ἠθικῆς ἀξίας καρποὶ τῆς χριστιανικῶς ἀσκουμένης φιλανθρωπίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀνταπόδοσιν, ταύτην νὰ ἀφήσῃ, ἥσυχος καὶ ἀπερίσπαστος, εἰς τὴν φροντίδα τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Προνοητοῦ τοῦ παντός.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΧΙΛΙΑΣΤΑΙ

ΑΚΡΙΒΩΣ τὴν πρώτην παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου παρέστην μάρτυς αὐτήκοος καὶ αὐτόπτης προσηλυτισμοῦ ἢ μᾶλλον προηλυτιστικῆς τινος δράσεως ἐν τῇ Μακεδονικῇ πρωτευούσῃ. Πλανόδιος μικροεπαγγελματίας προσεπάθει νὰ κατηχήσῃ περιέργους ἀφελεῖς διαβάτας τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ, ἡ ὁποία οὖσα ἡ μεγίστη καὶ εὐρυτάτη λεωφόρος τῆς Θεσσαλονίκης, ῥυμοτομηθείσης μετὰ τὴν μεγάλην πυρκαϊὰν τοῦ 1917, διασχίζει ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς κατ᾽ εὐθεῖαν τὸ ἐντὸς τῶν Βυζαντινῶν τειχῶν νότιον τμῆμα τῆς πόλεως. Ὁ πλανόδιος αὐτὸς μεταπράτης μὲ ὕφος ἔντονον ὡμίλει καὶ ἐρρητόρευεν ὄχι μὲ σκοπὸν νὰ διαλαλήσῃ καὶ πωλήσῃ τὸ πενιχρόν του ἐμπόρευμα, ἀλλὰ διὰ νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειαν τοῦ διαβαίνοντος κόσμου καὶ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἱερόν του ἔργον! Ἡ κυρίως δουλειά του ἦτο ἡ κατήχησις καὶ ὁ προσηλυτισμὸς κανενὸς ἀφελοῦς Χριστιανοῦ εἰς τὸν Χιλιασμόν! Καὶ οἱ πρόχειροι ἀκροαταὶ τῆς λεωφόρου τὸν παρηκολούθουν ἐπὶ ὀλίγα λεπτά, παρηκολούθουν δὲ τὰ μὲ δημοσθένειον ῥητορικὴν δεινότητα λεγόμενα ἐκδηλοῦντες φαιδρὰν εὐθυμίαν. Εἶναί τι φαιδρὸν πράγματι νὰ βλέπῃς ἄνθρωπον, πλανόδιον ἐργάτην, ἀμόρφωτον καὶ πιναρόν, νὰ βλέπῃς τὸν τοιοῦτον, ἀντὶ νὰ ἀκονίζῃ μαχαίρια καὶ ψαλίδια μὲ τὸν τροχὸν τοῦ ἐργαλείου του, νὰ ἔχῃ ἀκονισμένην ὡς ξυράφιον τὴν ἰδικήν του γλῶσσαν! Καὶ τί νὰ λέγῃ, τί θέλετε νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ ἀναπτύσσῃ; Ζητήματα.... θρησκευτικά, ἑρμηνείας τῆς Γραφῆς ἐξωφρενικάς, νὰ ὁμιλῇ περὶ Ἀποκαλύψεως, νὰ ἀναπτύσσῃ ὑποθέσεις δογματικὰς καὶ νὰ θέλῃ νὰ ἀναλύσῃ ἄλυτα μυστήρια! Ὅπως ὡμίλει ὁ ῥήτωρ τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ θὰ ἐφαντάζετο κανεὶς ὅτι εὑρίσκετο ἐνώπιον τοῦ δεκάτου τετάρτου τῶν Ἀποστόλων ἢ τοὐλάχιστον ἐνώπιον τόσον σοφοῦ καὶ ζηλωτοῦ ῥήτορος, ὥστε νὰ τολμήσῃ νὰ λησμονήσῃ ἀμέσως τὰ πάτρια δόγματα, τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν Ἱστορίαν τῆς αἰωνοβίου Ἐκκλησίας μας καὶ νὰ τρέξῃ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν πλάνην, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν τέως ἀγνοουμένην τάχα ὁδὸν τῆς ἀληθείας.

Καὶ τοῦτο μὲν εἶναι βέβαιον, ὅτι δηλαδὴ ὁ ὑπαίθριος προσηλυτιστὴς τοῦ Χιλιασμοῦ, ὁ εἰς πλανόδιον πωλητὴν μεταμορφωθεὶς διὰ νὰ παραμορφώνῃ κάθε θρησκευτικὴν ἀλήθειαν, ἀφοῦ ἐσκόρπισε καὶ ἔδωκε τοῖς διαβάταις δωρεὰν ἀρκετὴν εὐθυμίαν, ἀπεχώρησε χωρὶς νὰ λάβῃ ὁμολογίαν καὶ τοῦ ἀμαθεστέρου ἀκροατοῦ, ὁμολογίαν ἀποδοχῆς τῶν χιλιαστικῶν ἀπόψεων τὰς ὁποίας ἐγέννησεν αὐθαίρετος χονδροειδὴς καὶ μονομερὴς ἑρμηνεία χωρίων τινῶν τῆς Ἀποκαλύψεως εἰς τὸ εἰκοστὸν

κεφάλαιον. Θετικὸν ἀποτέλεσμα δὲν φέρουν συνήθως καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ τερατολογοῦντες αὐτοὶ ῥήτορες τοῦ δρόμου. Ἀρνητικὰ ὅμως ἀποτελέσματα εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν, διότι διόλου ἀπίθανον μερικοὶ χλιαροὶ καὶ ἀδιάφοροι νὰ ἐκλονίσθησαν. Ὑπάρχει φόβος καὶ ὑφίσταται ὁ κίνδυνος τὰ ἀκουσθέντα, μὲ τόσον δὲ ζῆλον ἀπαγγελλόμενα ὑπὸ τοῦ περιέργου ἱεραποστόλου, ἂν ὄχι ἄλλο, ἀλλὰ τοὐλάχιστον νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειαν τί νὰ εἶναι τάχα ὁ Χιλιασμός. Εἰς τοῦτο δὲ ἔγκειται ὁ κίνδυνος, εἰς τὰ νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐρευνᾷ ὁ ἀνίδεος τί εἶναι μία οἱαδήποτε αἵρεσις.

Τὸν κίνδυνον αὐτὸν ἔχων ὑπ᾿ ὄψιν ἔγραψε πρὸ πενταετίας ὁ κατηχητὴς ἀρχιμανδρίτης Ἄγγελος Ν. περισπούδαστον βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Χιλιασμὸς καὶ αἱ πλάναι του». Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον γράφει: «Ὡς νὰ μὴ ἔφθανον τόσα δεινὰ τὰ ὁποῖα εὗρῆκαν τὸν Ὀρθόδοξον λαόν μας (τῆς πρὸς δυσμὰς γείτονος Χριστιανικῆς Ἐπικρατείας), ὡς νὰ μὴ ἤρκουν τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα ἐδοκίμασεν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν—ἡ κατοχή, ἡ πεῖνα, ἡ ἐκτέλεσις, ὁ ἐμφύλιος σπαραγμός, ἡ πολιτικὴ διαίρεσις καὶ ἀναρχία, ἡ κοινωνικὴ κατάστασις ὡς ἐκ τῆς παραλύσεως τῆς κρατικῆς μηχανῆς, τῆς καταστροφῆς πόλεων καὶ χωρίων, τῆς ἀκαταστασίας τῶν συγκοινωνιῶν, τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας—ὡσὰν νὰ μὴ ἦσαν ἀρκετὰ αὐτά, ἐπέπεσαν ἐπὶ τῆς χώρας σμῆνος ἀκρίδων, ἄνθρωποι περίεργοι εἰς ἐμφάνισιν, παράδοξοι εἰς διανόησιν, καταπληκτικοὶ εἰς διαστροφὴν τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀληθειῶν, διὰ νὰ διαιρέσουν ἀκόμη τὸν λαόν. Διασπείρουν τὴν ἀμφιβολίαν καὶ τὴν πλάνην, διασαλεύουν τὴν Ὀρθοδοξίαν τῶν ἀφελῶν Χριστιανῶν, τοὺς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ὑποσκάπτουν τὴν ποθητήν μας ἀνόρθωσιν καὶ περισυλλογήν. Νομίζεις ὅτι βλέπεις τὸν Σατανᾶν καὶ τοὺς ἐλεινούς του ἀγγέλους, τὸν Σατανᾶν ὁ ὁποῖος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ—τὸ εἶπεν ὁ Κύριος—ζητῶν ποῖον νὰ καταπίῃ καὶ νὰ καταβροχθίσῃ. Κάτω ἀπὸ τὴν **ὑποκριτικὴν καὶ ταπεινὴν** αὐτῶν ἐμφάνισιν ὑπὸ μορφὴν ἀπατηλὴν ἀρνίων καὶ προβάτων, διαβλέπει ὁ ψυχολόγος παρατηρητὴς λύκους κυριολεκτικῶς, ἁρπακτικὰ ὄρνεα μὲ μοναδικὸν σκοπὸν τὴν ἀπώλειαν τῶν ψυχῶν τῶν ἀκροατῶν αὐτῶν. Δεικνύουν μέγαν ζῆλον εἰς τὸ ἀπαίσιον ἔργον των, ὁ ζῆλός των ὅμως δὲν εἶναι παρὰ ζῆλος ὑπαλλήλου ὁ ὁποῖος **πληρώνεται** ἁδρὰ διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτήν.

Ὁ Χιλιασμὸς στηριζόμενος ἰδίως εἰς τὸ Κ΄ κεφάλαιον τῆς Ἀποκαλύψεως διδάσκει ὅτι ὁ Χριστὸς πρὸ τῆς καθολικῆς ἀναστάσεως καὶ κρίσεως θὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τῶν δικαίων ἐπὶ χίλια ἔτη. Ἰδοὺ

τὰ σχετικὰ χωρία: «Καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν ἕως τελεσθῇ τὰ 1000 ἔτη, αὕτη ἀνάστασις ἡ πρώτη. Μακάριος καὶ ὁ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ἀλλ᾽ ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ βασιλεύουσι μετ᾽ αὐτοῦ χίλια ἔτη. Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ...» (᾽Απ. Κ΄, 4—8). ᾽Ολίγον δὲ προηγουμένως ὁμιλεῖ ἡ ᾽Αποκάλυψις περὶ Σατανᾶ ὅτι ἐκρατήθη ὁ δράκων ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὅς ἐστι Διάβολος καὶ ἐδέθη ἐπὶ χίλια ἔτη, ἐσφραγίσθη δὲ διὰ νὰ μὴ παραπλανᾷ τὰ ἔθνη «ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον».

᾽Εὰν ὅμως κατὰ λέξιν καὶ κατὰ γράμμα ἐκλάβωμεν τὰ ἀνωτέρω περιπίπτομεν εἰς τρομερὰ ἄτοπα. Μένομεν ὑπόχρεοι νὰ ἑρμηνεύσωμεν ὁμοίως καὶ πολλὰ ἄλλα προφητικὰ καὶ αἰνιγματώδη τμήματα τῆς ᾽Αποκαλύψεως, ὁμιλοῦντα οὕτω κατηγορηματικῶς καὶ οἱονεὶ σαφῶς. Πῶς θὰ ἑρμηνεύσωμεν καὶ τί συμπεράσματα θὰ ἐξαγάγωμεν ἐκ τοῦ Ε΄ κεφαλαίου, πῶς θὰ ἐκλάβωμεν τὰς «σφραγῖδας» τοῦ ΣΤ΄ κεφαλαίου τῆς ᾽Αποκαλύψεως, τί σημαίνει «Εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἱσταμένους ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, διὰ νὰ μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον!» Χίλια ζητήματα γεννῶνται, ἐὰν τὰ χίλια ἔτη ἐκληφθοῦν ὡς ἀκριβὴς ἀριθμὸς δεκαπλάσιος τοῦ ἑκατὸν κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν ἀντὶ νὰ ἐκληφθῇ φέρ᾽ εἰπεῖν ὡς ἀριθμὸς συμβολικός, ὑποσημαίνων ἀπειρίαν χρόνου ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν φράσιν «χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα ἡ χθὲς ἥτις παρῆλθε καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.» ῾Η ᾽Αποκάλυψις τοῦ προφητεύοντος ᾽Ιωάννου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εὑρεθῇ εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ᾽Ιωάννου. ῎Αλλως θέλομεν ὑποχρεωθῇ νὰ δεχθῶμεν δύο διαφόρους συγγραφεῖς, ἐνῷ συνῳδὰ τῷ εἰσαγωγικῷ προοιμίῳ τῆς ᾽Αποκαλύψεως εὑρισκόμεθα ἐνώπιον τοῦ ἰδίου συγγραφέως. Τὸ ἔδαφος τῆς ᾽Αποκαλύψεως ᾽Ιωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ εἶναι ἀνώμαλον, ἐνέχει δραματισμόν, περιέχει φράσεις δυσκόλως ἐξηγουμένας καὶ εὐκόλως παρεξηγουμένας, περιλαμβάνεται ἐντὸς πλαισίου ἐμφαίνοντος ὑπεράνθρωπον ἔμπνευσιν ἐκδηλουμένην μὲ περίεργον φρασεολογίαν ἀνυπότακτον εἰς τοὺς γνωστοὺς ἑρμηνευτικοὺς κανόνας τῆς ἄλλης Γραφῆς. Καὶ χρειάζεται μεγίστη προσοχὴ προκειμένου νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοιούτου ἐδάφους δόγμα Χριστιανικόν, ἢ μᾶλλον περιττὸν εἶναι νὰ θέλωμεν τὴν ὑποστήριξιν δόγματος ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, κρίσεως καὶ βασιλείας τοῦ Χριστοῦ περὶ τῶν ὁποίων σαφέστατα ὁμιλεῖ ἡ Καινὴ Διαθήκη εἰς χωρία καθαρὰ τῶν ῾Ιερῶν Εὐαγγελίων.

Οἱ πρῶτοι Χιλιασταὶ ἀνεφάνησαν εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου αἰῶνος καὶ δὲν εἶχον ἀρχηγὸν τὸν Ἐπίσκοπον Ἱεραπόλεως Παπίαν, ὅπως ἐνομίσθη ὑπό τινων, ὅπως κακῶς ἐνομίσθη καὶ ὅτι ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Οὕτω τὸν ἐθεώρει ὁ Εἰρηναῖος, Ἰωάννου ἀκουστήν, Πολυκάρπου ἑταῖρον, ἀρχαῖον ἄνδρα. Ὁ πατὴρ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας Εὐσέβιος ἀποκρούει τὰ τοιαῦτα, φρονῶν ὅτι ὁ Παπίας δὲν ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου, ἀλλὰ πρεσβυτέρου τινὸς Ἰωάννου, μαθητοῦ Ἀποστόλων. Ὁ Εὐσέβιος δὲ δὲν ἔτρεφεν ἀγαθὴν ἰδέαν περὶ τοῦ Παπίου, οὗτινος τὰ σῳζόμενα ἀποσπάσματα εὑρίσκονται ἐν Migne (Ἑλλ. Πατρολ.) τομ. 5, σελ. 1256—1561, τοῦ πλείστου τοῦ κειμένου τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ **«Λογίων κυριακῶν ἐξήγησις»**, τοῦ ἐκ πέντε βιβλίων ἀποτελουμένου, ἀπολεσθέντος δυστυχῶς, γνωστοῦ δὲ γινομένου ἐκ τῶν ὀλίγων περισωθεισῶν περικοπῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ὅσων περὶ τούτου ἱστορεῖ ὁ Εὐσέβιος. Οὗτος ὅμως, ὡς προείπομεν, δὲν ἔτρεφε καθόλου καλὴν ἰδέαν περὶ τοῦ Παπίου, θεωρῶν αὐτὸν **«σφόδρα μικρὸν τὸν νοῦν»**, ἐξιστοροῦντα παράδοξά τινα καὶ ἀφηγούμενον **«ξένας τινὰς παραβολὰς** τοῦ Σωτῆρος καὶ διδασκαλίας αὐτοῦ καί τινα ἄλλα μυθικώτερα! Ἰδίως δὲ κατεφέρετο κατὰ τοῦ Ἱεραπόλεως Παπίου, διότι **ἐδίδαξε πρῶτος τὸν Χιλιασμόν,** εἰσηγητοῦ τούτου ὄντος τοῦ αἱρετικοῦ Κηρύνθου.

Ὁ Κήρινθος ἢ Κήρυνθος ἦτο αἱρετικὸς ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανός, ζήσας ἐπὶ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, δράσας περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου αἰῶνος. Ἐτήρει τὰς νομικὰς Ἰουδαϊκὰς διατάξεις παρὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀποστολικῆς συνόδου τὸ ἔτος 51 μ. Χ. καὶ παρὰ τὴν σαφῆ, τὴν σαφεστάτην πλέον διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καταστᾶσαν διδασκαλίαν περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν πιστευόντων εἰς Χριστὸν ἀπὸ τῶν τελετουργικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Ὁ Κήρυνθος ἐδίδασκεν ἔχων ἕδραν διδασκαλίας τὴν Ἔφεσον, ὅπου εὑρίσκετο καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικὸν τὸ ἀνέκδοτον κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ἰωάννης μεταβαίνων μετὰ καὶ ἄλλων ἀκολούθων εἰς τὸν δημόσιον λουτρῶνα καὶ πληροφορηθεὶς τὴν ἐκεῖ παρουσίαν τοῦ Κηρύνθου εἶπεν: Ἂς φύγωμεν ἐντεῦθεν, διότι ὡς ἐκ τῆς παρουσίας **τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀληθείας Κηρύνθου**, πολὺ πιθανὸν νὰ πέσῃ καὶ μᾶς πλακώσῃ τὸ βαλανεῖον! Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶναι ἀληθινὴ ἱστορία, εἶναι ὅμως καλῶς εὑρημένον, διότι ζωηρὰ ἐξεικονίζει τὰ ὑποτιθέμενα αἰσθήματα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ πρὸς τὸν διάσημον αἱρετικόν. Ἀλλ' ἔμοι γε κριτῇ, κυρίως ἡ ἐφεύρεσις καὶ κυκλοφορία τοῦ ἀνεκδότου τῆς συναντήσεως Ἰωάννου καὶ Κηρύνθου ἐν βαλανείῳ τῆς Ἐφέσου μαρτυρεῖ τὸ ἰδιαίτερον μῖσος κατὰ τοῦ Ἰουδαίου αἱρετικοῦ, οὗτινος ἂν ἐσῴ-

ζετο κανὲν γραπτὸν μνημεῖον ἴσως θὰ ἐδικαιολόγει τὸ μῖσος τοῦτο, ἐὰν δὲν συνέβαινε τὸ ἐναντίον, νὰ ἐδημιούργει δηλαδὴ ἐλαφρυντικὰς περιπτώσεις καὶ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐμισεῖτο ὄχι τόσον ὁ αἱρετικὸς ὅσον ὁ Ἰουδαῖος.

Κατὰ Χιλιασμοῦ καὶ Χιλιαστῶν ἔγραψαν, ὁ Λατῖνος πρεσβύτερος Γάϊος, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς, Ὠριγένης ὁ Μέγας. Τὸ ἔτος 255 μ. Χ. Σύνοδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἔθεσε τέρμα εἰς τὰς περὶ Χιλιασμοῦ συζητήσεις, καταδικάσασα αὐτὴν ταύτην τὴν κεντρικὴν ἰδέαν αὐτοῦ περὶ ἐγκαταστάσεως χιλιετοῦς ἐγκοσμίου βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Τὴν τοιαύτην ἰδέαν, τὴν ἐγκόσμιον βασιλείαν ἔκαμνον pium desiderium (εὐσεβῆ ἐπιθυμίαν) οἱ διωγμοὶ κυρίως, ὅπως καὶ τώρα συμβαίνει εἰς περίπτωσιν μεγάλων ταραχῶν καὶ ἐπικειμένων δεινῶν, συμβαίνει πράγματι νὰ ἀνοίγωμεν τὴν Γραφὴν πρὸς παραμυθίαν, τινὲς δὲ καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἡμιμαθῶν ἀναζητοῦν ἐκεῖ καὶ δὴ εἰς γραμμὰς τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ φαντάζονται ὅτι ὑπὸ τὰς γραμμὰς τοῦ προφητικοῦ αὐτοῦ βιβλίου τῆς Καινῆς Διαθήκης εὑρίσκεται ἡ πρόγνωσις τῶν συμβαινόντων καὶ τῶν συμβησομένων. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ χιλιαστικαὶ δοξασίαι ὑπεχώρησαν, παρελθούσης τῆς ἐποχῆς διωγμῶν καὶ ἐφαίνετο ὅτι εἶχον ἐξαφανισθῆ. Ἀλλὰ τὸ 1752 κάποια Προτεσταντικὴ αἵρεσις ἀνενέωσε τὸν Χιλιασμὸν ἢ μᾶλλον τὰς περὶ αὐτοῦ συζητήσεις. Ἡ κυρίως ὅμως δρᾶσις τῶν ὀπαδῶν τοῦ Χιλιασμοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ ἔτος 1874, ὁπότε ὁ ζάπλουτος Ἀμερικανοϊουδαῖος Κάρολος Τάζε Ρῶσελ διέθεσε τὴν κολοσσιαίαν περιουσίαν του ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Χιλιασμοῦ, μὴ σκεφθεὶς νὰ τὴν διαθέση διὰ κάτι χειρότερον. Ἀποτέλεσμα ἔσχε τὴν. . . δυαφήμισιν τοῦ ὀνόματός του, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν παρανοιῶν συνεδυάσθη μὲ τὸ παλαιὸν ὄνομα τοῦ ὁμοφύλου του Κηρύνθου καὶ μὲ τὴν γνωστὴν ὕπουλον ταλμουδικὴν δρᾶσιν.

† Ο ΚΥΔΩΝΙΩΝ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Ο ΠΛΟΥΣΙΟΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΟΥ

«Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἄρτους νὰ τοὺς μοιράσουν».

«Πλούσιε ἄνθρωπε, ἄκουσε ἐπὶ τέλους Ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεις ὅ,τι κατέχεις. Θυμήσου τὸν ἑαυτόν σου, ἀναπόλησε ποῖος εἶσαι, πᾶν ὅ,τι διαχειρίζεσαι, ἀπὸ ποῖον τὸ ἔχεις πάρῃ. Διερωτήσου διατί πρόκειται διὰ σὲ μᾶλλον παρὰ διὰ πολλοὺς ἄλλους.

Ἦσο κατ᾿ ἀρχὴν προωρισμένος νὰ εἶσαι ὁ ὑπηρέτης ἑνὸς καλοῦ Θεοῦ, καὶ ἐτοποθετήθης ὡς οἰκονόμος ἐπάνω εἰς τοὺς συντρόφους σου τῆς ὑπηρεσίας, καὶ δὲν εἶναι διὰ τὴν κοιλίαν σου ποὺ ἐρρυθμίσθησαν ὅλα αὐτὰ κατ᾿ αὐτὸν τὸν τρόπον!

Ὅταν ἀποφασίζῃς τί θὰ κάμῃς τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σου, σκέψου ὅτι αὐτὰ δὲν σοῦ ἀνήκουν: Σὲ θέλγουν μίαν στιγμήν, γρήγορα λιποψυχοῦν, καὶ παρὰ τοῦτο εἶναι ἕνας πολὺ ἀκριβὴς λογαριασμὸς ποὺ θὰ σὲ ζητηθῇ.

Λέγεις εἰς τὴν ψυχήν σου: Ἔχομεν ἀποθησαυρισμένα πολλὰ ἀγαθά, φάγε, πίε, εὐφραίνου... Τί τρέλλα! Ἐὰν εἶχες τὴν ψυχὴν ἑνὸς χοίρου, τί καλύτερον θὰ εἶχες νὰ τῇ ἀναγγείλῃς;

Ἄνθρωποι, μιμηθῆτε λοιπὸν τὴν γῆν: Ὡσὰν αὐτήν, κάμετε καρπόν. Τὸ σιτάρι, ὅταν πίπτῃ εἰς τὴν γῆν, παράγει διὰ τὸν σπορέα. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, τὸ ψωμὶ τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς τοὺς ἄλλους εἶναι πηγὴ μελλοντικῶν ὠφελημάτων. Σπείρετε λοιπὸν ἀντὶ νὰ στενοχωρῆσθε ποὺ θὰ βάλητε τοὺς θησαυρούς σας, πίσω ἀπὸ πλίνθους καὶ ἀμμοκονίαν. Βάλε τὴν φιλοδοξίαν σου εἰς τὸ νὰ δαπανήσῃς διὰ τοὺς πτωχούς. Μὴ βασίζεσαι εἰς τὴν τραγικότητα τῶν περιστάσεων, διὰ νὰ πωλήσῃς μὲ ὑψωμένας τιμάς, μὴ περιμένῃς τὸν λιμὸν διὰ νὰ ἀνοίξῃς τὰς ἀποθήκας σου: «Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος πωλεῖ τὸ σιτάρι του μὲ τὸ βάρος τοῦ χρυσοῦ εἶναι κατηραμένος τοῦ λαοῦ (Παροιμ. XI, 26). Μὴ περιμένῃς τὴν πεῖναν, διὰ νὰ ἀποκτήσῃς χρυσάφι, τὴν δυστυχίαν ὅλων, διὰ νὰ κάμῃς προσωπικὴν περιουσίαν. Μὴ ἐμπορεύεσαι τὰς δυστυχίας τῆς ἀνθρωπότητος, μὴ χρησιμοποιῇς τὴν θείαν ὀργὴν ὡς εὐκαιρίαν ν᾿ αὐξήσῃς τὸν πλοῦτόν σου....

Ἀλλ᾿ ὁμιλῶ εἰς μάτην: Γνωρίζεις καλὰ τὰ νομίσματα, ἠμπορεῖς νὰ

διακρίνης τὸ γνήσιον νόμισμα ἀπὸ τὸ κίβδηλον, ἀλλὰ τὸν ἀδελφόν σου εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἀμηχανίαν, τὸν ἀγνοεῖς πλήρως...

Ἀποφεύγεις τὰς συναντήσεις ἀπὸ φόβον νὰ μὴ δώσης κἄτι ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ φυλάσσεις τόσον ζηλότυπα. Καὶ γνωρίζεις μίαν μονάχα λέξιν: «Δὲν ἔχω τίποτε, δὲν θὰ σοῦ δώσω τίποτε, διότι εἶμαι πτωχός». Πτωχός, εἶσαι πραγματικά, πτωχὸς ἀπὸ κάθε ἀγαθόν: Πτωχὸς ἀγάπης, πτωχὸς καλωσύνης, πτωχὸς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν Θεόν, πτωχὸς ἐλπίδος αἰωνίου ..»

(Μέγας Βασίλειος).

ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ
ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

λ΄

«ΤΜΗΜΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΗΣ». *)

«Ἡ βίβλος αὕτη πέφυκε τῆς Παντουργοῦ Τριάδος τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκης τε μονῆς τε τοῦ Ἐσόπτρου καὶ εἴτις βουληθῇ ποτὲ ταύτην ἀποστερῆσαι κεχωρισμένως ἔσεται Τριάδος τῆς Ἁγίας. Ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ τε καὶ ἐλευσομένῳ †».

Ἐν ἀρχῇ τὰ δύο φύλλα χαρτῷα, ἐν τέλει (φ. 188β) ὑπάρχει μουσικὸν τροπάριον νεώτερον. Ἐν τῷ φ. 2α ὑπάρχουσι δι᾽ ἑτέρας χειρός: σημειώσεις, ὧν ἀξιόλογος: «ἀφιερώθη ἡ παροῦσα βίβλος παρὰ Ἰωάννου μακαρίτου Ματθαίου Βάρνης τοῦ υἱοῦ τοῦ ἄνωθεν».

Ἐν τῷ 1φ διὰ νεωτέρας γραφῆς «† Συναξάριον σὺν Θεῷ ἀρχόμενον ἀπὸ μηνὸς Σεπτεμβρίου περιέχον πᾶσαν ἀκολουθίαν μέχρι συμπληρώσεως Αὐγούστου, ὡσαύτως καὶ τῆς Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου μέχρι τῶν ἁγίων Πάντων». «† Αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ Βιβλίου. Ἀλλ᾽ οὐ συμφωνεῖ τοῖς περιεχομένοις, ἅτινα εἰσὶν ἑρμηνεῖαι... ἐπεγράφη τυπικόν».

Ἐν τῷ 14φ ἀγράφῳ φύλλῳ διὰ νεωτέρας ἀγραμμάτου χειρὸς ὑπάρχει σημείωσις: «ὁ παρὼν Μανουὴλ ὁ Λιγνὼς ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ἵνα τιμήσωμε τὴν παρὸν βίβλον ταύτην ὅμως εἶπων αὐτῷ ὅτι ἡ βίβλος πάνυ κάλλιστος

---

*) (Συνέχεια ἐκ τῆς 400ης σελίδος τοῦ ΚΕ΄ τόμου, ἔτ. 1950).

ὑπάρχει ἡ δὲ τιμὴ τῶν βιβλίων ἐξέλειπε διὰ τὸ μὴ χρόνται οἱ ἱερεῖς ταύτης εἰς χρίσιν ὅμως πολιτεύονται ἕνας ἕκαστος ἱερεὺς καθὼς λέγεται καὶ οὔτε βιβλίον χρόνται οὔτε διδασκάλων, καὶ ἑρμηνευτῶν, ὅμως δὲ ἐπειδὴ σὺ ποθεῖς αὐτῆς ὀνίσαι δῶσε ὑπέρπυρα Ε´ οἱ τόμοι τῆς βίβλου χρήζουν ταῦτα πάλαι οἱ δύο ὁμοῦ ἥτι ποιήσητε κάλειστον. Γεράσιμος ἱερομόναχος ὁ Σκορδείλης, ποιῶ μετάνοιαν τῆς σῆς ἁγιωσύνης· ἔρρωσθε». Ἀφιερώθη ἡ παροῦσα βίβλος παρὰ Ἰωάννου τοῦ μακαρίτου Ματθαίου Βάρνης τοῦ υἱοῦ τοῦ ἄνωθεν.

(30) ΑΡΙΘΜ. 30

Ὀνομασία

Ψαλτήριον.

Ἐποχὴ

ΙΖ αἰῶνος. (1646).

Διαστάσεις

Χάρτ. 0,29×0,20 φ. 162.

Στίχοι σελ. 22. Σελίδ. μονόστηλοι.

Δέσιμον ἐκ δέρματος ἐπὶ ξυλίνων πλακῶν. Γραφὴ ἀρίστη.

Περιεχόμενον

Ἐν τῷ ἀγράφῳ φ. 1α διὰ νεωτέρας χειρὸς «στίχοι εἰς τὸν θεῖον Δαβίδ». Ἐν τῷ ἀγράφῳ 1β δι' ἄλλης γραφῆς: «Αὕτη ἡ βίβλος πέφυκε τῆς Πανευσπλάχνου μητρ(ός). Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 2α διὰ νεωτέρας γραφῆς: «ψαλτήριον τῆς Παναγίας τῆς ἐν νήσῳ Χάλκης».

Ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἀπὸ κα´ ὀκτάφυλλα τετράδια, ὧν ἐλλείπει τὸ στ´ καὶ ι´ ὀκτάφυλλον τετράδιον, ἐκ δὲ τοῦ θ´ ὀκταφύλλου τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον φύλλον. Ἐν τῷ προτελευταίῳ φ. τοῦ τελευταίου ὀκταφύλλου τετραδίου (21ου) ὑπάρχει τὸ ἑξῆς σημείωμα διὰ τῆς ἰδίας γραφῆς καὶ χειρός:

«Εἴληφε τέρμα ἐν μονῇ τῆς Πανάγνου Χάλκῃ τε νήσῳ πλησίον Βυζαντίου» ,ζρνδ. ᾳχμς´ [= 1646] ινδ. ιδ. ἰουλ. κζ´. «Μέμνησθε τοῦ γράψαντος οἰκτροῦ Μηδείας Θεοδοσίου, λέγοντες, ἄνες Χριστέ μου, λύσιν δὸς αὐτῷ ἀμπλακημάτων Σῶτερ».

Ὄπισθεν δὲ τοῦ ὡς ἄνω φύλλου ὑπάρχει χειρόγραφον, μουσικῶν τεμαχίων, νεωτέρας ἐποχῆς.

(31) ΑΡΙΘΜ. 31

Ὀνομασία
«Κυριακοδρόμιον».

Ἐποχὴ
ΙΕ—ΙΣΤ αἰῶνος.

Διαστάσεις
Χάρτ. 0,29×0,21 φ. 231.
Στίχοι σελίδων 30. Σελίδες δίστηλοι.
Γραφὴ καθαρὰ καὶ ἐν μέρει ἀνορθόγραφος.
Διατήρησις σχεδὸν καλή, εἰς πλεῖστα μέρη σητόβρωτος.

Περιεχόμενον

Κῶδιξ πολύτιμος, ὡς περιέχον λόγους ἀνεκδότους εἰς τὰς εὐαγγελικὰς περικοπὰς τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου [54]). Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἐλλείπουσιν.

1) φ. 1—4 Ἡ ἀρχὴ τοῦ σῳζομένου φύλλου: «ἡ ἡδονὴ γὰρ τῆς ἁμαρτίας οὐ μένει οὐδὲ καρτερεῖ».

2) φ. 5—9 «Κυριακὴ τῆς ἀπόκρεω· λόγος εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν καὶ εἰς τὸ ἀδίκαστον κριτήριον».

3) φ. 10—16β «τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως,

---

[54]) Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης Θ', ὁ ἀγαπητός. (1111—1134). — Πρβλ. Κρουμβάχερ Ἱστορ. Βυζαντ. λογοτεχν. μετάφρ. Σωτηριάδου Ἀθῆναι 1897 τόμ. Β' σ. 226. — Μ. Γεδεὼν «Πατριαρχικοὶ Πίνακες» σ. 348—49. — Ἰωάνν. Σακελλίωνος «Εὐαγγελικὸς Κῆρυξ», τόμ. Ζ', σ. 318—32. — Ζ. Μαθᾶ «Κατάλογος Ἱστορικ. τῶν πρώτων ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐφεξῆς Πατριαρχῶν τῆς ἐν Κων/πόλει ἁγίας καὶ μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας» σ. 348—349. — Ἡ μνήμη τούτου γεραίρεται τῇ 18 Ἰουλίου. Πλεῖστοι λόγοι τοῦ Πατριάρχου τούτου εἰσὶν ἀνέκδοτοι ἐκ τῶν ὁποίων ἀξιόλογοι εἶναι οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰς τὰς Κυριακὰς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Οἱ λόγοι οὗτοι, ἐκτὸς τοῦ ἀνὰ χεῖρας χειρογράφου, εὑρίσκονται καὶ ἐν τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς ὑπ' ἀριθμ. κώδικας 256, 261 καὶ 300 (Πρβλ. Ἰωάννου Σακελλίωνος «Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος» σ. 46, 47 καὶ 51. Ὡσαύτως πρβλ. σὺν τοῖς ἄλλοις, τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 937, 1166, 1346, 2507, 2516, 3195 καὶ 4698 χειρόγραφα ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν Κωδίκων τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Σπ. Λάμπρου, τὸ ὑπ' ἀριθμ. Χ Ξ Ζ τῆς ἐν Πάτμῳ μονῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου: «Κατάλογος τῶν Χειρογράφων Ἰωάννου Σακελλίωνος σ. 262».

νέας ρώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυροῦ Ἰωάννου λόγος εἰς τὴν Κυριακὴν α΄ τῶν νηστειῶν».

4) φ. 17—21 «τοῦ αὐτοῦ· λόγος εἰς τὴν Κυριακὴν β΄ τῶν νηστειῶν».

5) 22—24β «Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως λόγος τῇ Κυριακῇ τρίτῃ τῶν ἁγίων νηστειῶν».

6) φ. 25—29α «Τοῦ αὐτοῦ· Κυριακῇ τετάρτῃ τῶν νηστειῶν».

7) φ. 29β—32β. Κυριακῇ πέμπτῃ τῶν νηστειῶν ὥς καὶ εἰς τὸ ρητὸν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀρχή: «Παρῆλθεν ὁ χειμὼν τὸ δὲ ἔαρ εἰσῆλθε, καὶ βλέπομεν τὴν κτίσιν ἀναθάλλουσαν».

8) φ. 33—35β Σαββάτῳ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου. Ἀρχή: «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὰς κατὰ γῆν διατριβὰς ποιουμένου ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ ὁ δίκαιος Λάζαρος εἰς φιλίαν ἑνοῦται αὐτῷ».

9) φ. 35β—37 Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ Πάσχα: «Χαρᾶς ἡμέρα καὶ εὐφροσύνης ἀγαπητοί».

10) φ. 38—40 Δευτέρα τῆς διακαινησίμου: «τὸ ῥάθυμον ἡμῖν διεγείρων ὁ ἱερὸς καὶ θεῖος ἀπόστολος λέγει ἀδελφοί, χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε».

11) φ. 41—42β Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ: «ἐπὶ τῇ λαμπροφόρῳ Κυριακῇ τῆς σεβασμίας καὶ ἁγίας ἡμέρας τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς σωτηρίας νίκῃ τοῦ δεσπότου πανηγυρίσαντες».

12) φ. 43—47α Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων: «καὶ ἡ παροῦσα Κυριακὴ ἁγία ἡμέρα προσκυνητή ἐστὶ καὶ σεβασμία καὶ θαυμαστὴ καὶ σωτήριος».

13) φ. 47β—51α Κυριακῇ τοῦ παραλύτου: «Πολλῶν καὶ μεγάλων κακῶν ἡ ἁμαρτία πρόξενος γίνεται».

14) φ. 51α—55 Κυριακῇ τῆς σαμαρείτιδος: «καὶ σήμερον ἡμῖν ἡ τῶν εὐαγγελικῶν φρεάτων ἀναβλύζει πηγὴ καὶ τὰ νάματα πλούσια».

15) φ. 56—61β Κυριακῇ τοῦ τυφλοῦ: «τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν διαλεγομένου τοῖς ἰουδαίοις».

16) φ. 61β—66α Κυριακῇ τῶν ἁγίων τιη θεοφόρων πατέρων: «Μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐνδόξου ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χ. μνήμην ἑορτάζομεν καὶ τὴν παροῦσαν κυριακήν».

17) φ. 66β—69 Κυριακῇ: τῆς Πεντηκοστῆς.

18) φ. 70—75 Κυριακὴ πρώτη: τῶν ἁγίων πάντων.

19) φ. 75—79α Κυριακῇ δευτέρᾳ. **Ἐνταῦθα ἐκτενῶς γίνεται λόγος περὶ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος.**

20) φ. 82—85β Κυριακῇ τρίτῃ: μετὰ τὴν Πεντηκοστήν. «Τῆς φυλαργυρίας οὐδέν ἐστιν χαλεπώτερον καὶ φιλοχρηματίας οὐδὲν ὑπάρχει δεινότερον».

21) φ. 85β—179α Λόγοι ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς μέχρι τῆς τριακοστῆς δευτέρας.— Πλεῖστα ὅσα φύλλα ἐξέπεσαν.

22) φ. 179β—182α «Λόγος εἰς τὴν Κυριακὴν πρὸ τῆς Ὑψώσεως» ἐλλιπής.

23) φ. 182α—194β «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας· συγγραφεῖσα παρὰ Σωφρονίου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων».

24) φ. 195—199α Διήγησις ἐπὶ τῆς ἐπὶ Ἡρακλείου ἐφόδου τοῦ Χοσρόη. «Ἐν τοῖς χρόνοις ἡρακλείου τῶν ῥωμαίων βασιλέως Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν τὴν ἀρχὴν ἔχων ἀπέστειλε βάρβαρον....» Φύλλα τινα διάμεσα ἐλλείπουσιν.

25) φ. 199β—204β «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀνδρέου ἐπισκόπου κρήτης τοῦ ἱεροσολυμίτου λόγος εἰς τὸ γενέθλιον τῆς ὑπεραγίας δεσποίνη; ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας».

26) φ. 204β—205β «Εὐθυμίου μοναχοῦ καὶ συγκέλλου εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων».

27) φ. 205β—210β «Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὡς ἄνω ἀληθῶς ἀρχάγγελον καὶ εὐλαβείας ὑπάρχοντα ἔμπλεων τοῦ Θεοῦ ἄρχοντα μιχαήλ: «Ὁ

τῶν ἀΰλων πνευμάτων ποιητὴς καὶ πάσης σαρκὸς ἐξουσιαστὴς καὶ πρύτανις, ὃ καὶ τὴν ἡμετέραν διαπλάσας οὐσίαν καὶ πάντα δὲ τὸν ὁρώμενον κόσμον ὑποστήσας».

28) φ. 211—223α «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χῦ», μετὰ γραμματικῆς ἐξηγήσεως.

29) φ. 223β—227 «Γρηγορίου τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὰ ἅγια θεοφάνεια», μετ᾽ ἐξηγήσεως.

30) φ. 227β—231β «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν».

Ἐν τῷ τελευταίῳ ἀγράφῳ φύλλῳ, δι᾽ ἄλλης χειρός, διάφοροι σημειώσεις ἐν εἴδει χρησμῶν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1590—1600.

(32) ΑΡΙΘΜ. 32

Ὀνομασία

«Ψαλτήριον».

Ἐποχὴ

ΙΣΤ αἰῶνος (1557).

Διαστάσεις

Χάρτ. 0,30×0,20 φ. 267.

Στίχοι σελ. 16. Σελ. μονόστηλοι.

Διατήρησις σχεδὸν καλή, πολλαχοῦ σητόβρωτος. Γραφὴ ἀρίστη.

Περιεχόμενον

Ἐν τῷ φ. 266α διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς καὶ γραφῆς: **«Θ(ε)οῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Κωνσταντίνου τοῦ ἐκ Κορίνθου**[55]**) τυγχάνοντος ἐν ἔτι ,ζξε** [= 7065 = 1557] ινδ. ιε΄. **Ἔγραψα δὲ καὶ ἐπροσήλωσα τοῦτο, εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ τιμίου μου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, εἰς**

---

55) Ὁ Α. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 675, λελανθασμένως ἀνέγνωσε—Κρίτης—βλ. καὶ τοῦ αὐτοῦ «Ἡ ἐν τῇ Νήσῳ Σωζοπόλεως βασιλικὴ μονὴ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ ἡ τύχη τῆς Βιβλιοθήκης αὐτῆς». Πετρούπολις 1898, σ. 11.

μνημόσυνον τῶν ἐμῶν γονέων καὶ ἐμοῦ τοῦ τλήμονος καὶ ἁμαρτωλοῦ, ὅπως ἵλεως γενήσεται ἡμῖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ καὶ ἀπαραιτήτῳ τῇ τοῦ Κυ(ρίου) καὶ Θ(εο)ῦ καὶ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστοῦ) δευτέρα παρουσία. Ναὶ γένοιτο ἡμῖν καὶ Ὑμῖν τοῖς τοῦτο ἀναγινώσκουσιν, ἀμήν».

Εὐθὺς ἀμέσως διὰ νεωτέρας ἀνορθογράφου χειρός: «† ἐσταχόθη δὲ τὸ δεύτερο, καὶ ἀνακενίσθη ὑπὸ χειρὸς Ἀκακίου ἱερο(μον)άχου Ἀχελειω τοῦ Παπάζογλου ἐν ἔτει ,ζρνδ [=7159=1651] καὶ ἀναγινόσκοντες εὔχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ ὥσπερ καὶ τὸ γεγραφότι».

Ἐν τῷ φ. 226β δι' ἄλλης ἀγραμμάτου χειρός: «† τὸ παρὼν ψαλτήριον εἶπᾶρχυ τῆς Παναγίας Χᾶλκις καὶ εἴ τις τὸ ἀποξενόσι νὰ ἔχει τας ἁρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεφφόρον πατέρων ειμὼν ἀμήν».

«Ἰωακεὶμ ἱερομόναχος».

(33) ΑΡΙΘΜ. 33[56])

Ὀνομασία

Πραξαπόστολος.

Ἐποχὴ

Ι αἰῶνος.

Διαστάσεις

Μεμβρ. 0,29×0,21,8 φ. 215.

Στίχοι σελ. 31. Σελίδες μονόστηλοι. Γραφὴ ἀρίστη.

Κῶδιξ ἀξιόλογος καὶ ἀστάχωτος.

Περιεχόμενον

Ἡ ἀρχὴ ἐλλείπει. Ἐν ἀρχῇ φύλλα τινα ἐβράχησαν καὶ δυσκόλως ἀναγινώσκονται.

Φ. 1α—5α «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων».

Φ. 5β—6α «Ὑπόθεσις τῆς καθολικῆς Ἰακώβου Ἐπιστολῆς».

---

[56]) Περὶ τοῦ χειρογράφου τούτου βλ. ἰδιαιτέραν μελέτην τοῦ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως εἰς τὴν Revue de l'Orient Latin vol. A ὑπὸ τὸν τίτλον «Documents Grecs pour servir à l'Histoire de la quatrième croisade».

Φ. 6α—11α «Ἰακώβου ἐπιστολὴ καθολική».

Φ. 11β—15β «Πέτρου ἐπιστολὴ Α».

Φ. 15β—16β «Ὑπόθεσις Πέτρου ἐπιστολῆς».

Φ. 16β—19α «Πέτρου ἐπιστολὴ Β΄».

Φ. 19β—20β «Ὑπόθεσις Α΄. Ἰωάννου Ἐπιστολῆς».

Φ. 20β—24β «Ἰωάννου Α΄ Ἐπιστολή».

Φ. 25α «Ὑπόθεσις Β΄ Ἰωάννου Ἐπιστολῆς».

Φ. 25β «Ἰωάννου Β΄ Ἐπιστολή».

Φ. 26α—26β «Ὑπόθεσις Γ΄ Ἰωάννου Ἐπιστολῆς καὶ Ἰωάννου Γ΄ Ἐπιστολή».

Ἐν τῇ ὤᾳ τοῦ φ. 26α δι᾽ ἄλλης χειρός: **(ἀφιερόθει τὸ παρὸν εἰς τὴν μονὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Καλαμιωτίσσης ὑπὸ Μακαρίου ἱερομονάχου καὶ προηγουμένου τῆς αὐτῆς μονῆς ἐν ἔτει ,ςφϟα΄ (= 1083) βασιλεύοντος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ κτίσαντος αὐτὴν καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθε).**

Φ. 26β—27α: «Ὑπόθεσις Ἰούδα Ἐπιστολῆς».

Φ. 27α—28β: «Ἰούδα Ἐπιστολή».

Φ. 29α—57β: «Ἐπιστολὴ Παύλου πρὸς Ρωμαίους».

Ἐν τέλει τῆς Ἐπιστολῆς διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς καὶ γραφῆς: «Πρὸς Ρωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης διακόνου τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίαις».

Φ. 60α—61α: «Ὑπόθεσις τῆς πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς».

Φ. 60α: Τὸ περιθώριον καθέτως εἶναι κεκομμένον.
Φ. 61β—87β: «Πρὸς Κορινθίους Α΄. Ἐπιστολή».

(Συνεχίζεται)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

ΜΗΝΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης.

— Τῇ 4η τ. μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν συνοδείᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰκονίου κ. Ἰακώβου, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς μετέβη εἰς Χάλκην πρὸς ὀλιγοήμερον ἐφησύχασιν ἐν τοῖς ἰδιαιτέροις Πατριαρχικοῖς Δώμασι τῆς αὐτόθι Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς.

— Τῇ Κυριακῇ 26η τ. μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν, κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἐν τῷ Ναϊδρίῳ τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς.

— Ἐκ Χάλκης ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπανῆλθεν εἰς Φανάριον τῇ 28η τ. μ., μέλλουσα νὰ προστῇ τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τῆς Λειτουργίας τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου. Χειροτονία ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Ἴμβρου καὶ Τενέδου.

Ἐν ἀτμοσφαίρᾳ βαθείας κατανύξεως καὶ ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας ἐτελέσθη ἐν τῷ πανσ. Πατριαρχικῷ Ναῷ τῇ Πέμπτῃ 30ῇ τ. μ. ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, Ἱδρυτοῦ καὶ Θεμελιωτοῦ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἡ εἰθισμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία.

Εἰς τὸν ἀφ᾽ ἑσπέρας ψαλέντα Ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, αὐθημερὸν δὲ προέστη τῆς ἐν μέσῳ ἐκκλησίας πολλῆς τελεσθείσης θείας Λειτουργίας, συνιερουργοῦντας ἔχουσα τοὺς Σεβ. Συνοδικοὺς Μητροπολίτας Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν, Δέρκων κ. Ἰάκωβον, Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεον, Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιον, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνον, Αἴνου κ. Γερμανόν, Χαλδίας κ. Κύριλλον καὶ Σάρδεων κ. Μάξιμον. Τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ἀπ᾽ ἄμβωνος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθάγγελος.

Κατὰ τὴν ὡς ἄνω Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Λειτουργίαν ἐγένετο καὶ ἡ εἰς Ἀρχιερέα χειροτονία τοῦ ἀπὸ Μ. Πρωτοσυγκέλλων ἐψηφισμένου Θεοφιλεστάτου Μητροπολίτου Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτωνος.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Προύσης κ. Πολύκαρπος, Λαοδικείας κ. Μάξιμος καὶ Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος, ὁ Ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος Ἐντιμ. κ. Γ. Καψαμπέλης, ὁ ἐνταῦθα Πρόξενος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Ἐντιμ. κ. G. **Mailloux**, ὁ

Πρόξενος τῆς Βραζιλίας Ἐντιμ. κ. Κ. Γαζιάδης, ὁ Διευθύνων τὸ ἐνταῦθα Προξενεῖον τῆς Ἀργεντινῆς Ἐντιμ. κ. N. Lupiz, οἱ ἐκ τῶν Ὀφφικιάλων τῆς Μ. Ἐκκλησίας Μ. Λογοθέτης κ. Κ. Γκιώκας, Μ. Ρήτωρ κ. Βλ. Μιρμίρογλου, Μ. Πρωτονοτάριος κ. Ἐ. Φωτιάδης Μ. Ἱερομνήμων κ. Σ. Ζώης, Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου κ. Ἰ. Παναγιωτίδης, Μυρεψὸς κ. Β. Αἰμιλιάδης, Καστρίνσιος κ. Γ. Τζαζόπουλος, ὁ Πρωθιερεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικαν. Παροικίας Αἰδεσ. κ. C. Piper, ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐπαρχίας Ἴμβρου καὶ Τενέδου ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ κ. Β. Βασιλειάδου, πλεῖσται ἀντιπροσωπεῖαι τῶν τε Κοινοτήτων καὶ τῶν διαφόρων Σωματείων κοινῆς ὠφελείας τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς καὶ πολλοὶ φίλοι τῆς Α. Σεβασμιότητος.

Πρὸ τῆς Ἀπολύσεως ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέγνω εὐχὴν ἐπὶ δίσκου κολλύβων, προτεθέντων εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Πρωτοκλήτου τῶν Ἀποστόλων Ἀνδρέου, ἀκολούθως δὲ διὰ τῆς νενομισμένης ἱεροτελεστίας ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ νεοχειροτονηθέντος τὴν Ἀρχιερατικὴν μίτραν καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ τὴν Ποιμαντορικὴν ῥάβδον. Οὕτως ἡ Α. Σεβασμιότης φέρουσα πλήρη τὴν Ἀρχιερατικὴν ἀμφίεσιν ἀνῆλθε τὸν Θρόνον καὶ ἐποιήσατο, κατὰ τὴν τάξιν, τὴν Ἀπόλυσιν, διανείμασα ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα τὸ ἀντίδωρον.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Ἀρχιερέων, δεξίωσιν ἡ Α. Σεβασμιότης ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τῶν Σεβ. Ἁγίων Ἀρχιερέων καὶ τῶν προσελθόντων.

Ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

— Τῇ 22ᾳ τ. μ. προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ὁ νέος ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀ. Κουντουμᾶς μετὰ τῆς Εὐγενεστάτης συζύγου αὐτοῦ καὶ ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἐνταῦθα Γεν. Προξένου τῆς Ἑλλάδος Ἐντιμ. κ. Γ. Χριστοπούλου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ Α. Ἐξοχότης ἐγένετο δεκτὴ καὶ προεπέμφθη μετὰ τῶν προσηκουσῶν τῷ ἀξιώματι Αὐτῆς τιμῶν.

— Τῇ 24η τ. μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεταβᾶσα μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς εἰς τὸ ἐνταῦθα Βασιλικὸν Γεν. Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος ἀντεπεσκέφθη τὴν Α. Ἐξοχότητα, γενομένη δεκτὴ καὶ προπεμφθεῖσα ἐν ἐκδηλώσεσι βαθυτάτης εὐλαβείας.

Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ διασώσει τοῦ Προέδρου κ. H. Truman.

Ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀποτολμηθείσης κατὰ τοῦ Ἐξοχ. Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κ. H. Truman στυγερᾶς δολοφονικῆς ἀποπείρας ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τηλεγραφικῶς τῷ Ἐξοχωτάτῳ Προέδρῳ τὴν συμπάθειαν Αὐτῆς ὡς καὶ τὰ θερμὰ συγχαρητήρια Αὐτῆς ἐπὶ τῇ διασώσει Αὐτοῦ.

Ἀφ' ἑτέρου, σεπτῇ Πατριαρχικῇ ἐντολῇ, ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος μεταβὰς εἰς τὸ ἐνταῦθα Γεν. Προξενεῖον τῆς Ἀμερικῆς διεβίβασε τὰ πρὸς τὸ Ἀμερικανικὸν Ἔθνος Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ

διασώσει τοῦ Ἐξοχ. Προέδρου Truman.

Πατριαρχικὴ Ἀποστολὴ εἰς Ἄγκυραν.

Τῇ 5ῃ τ. μ. ἀνεχώρησεν εἰς Ἄγκυραν Πατριαρχικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ καὶ Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου καὶ τῶν Ὀφφικιάλων Ἄρχ. Μ. Λογοθέτου Ἐντιμ. κ. Κ. Γκιώκα καὶ Ἄρχ. Μ. Ρήτορος κ. Βλ. Μιρμίρογλου πρὸς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν Ἀρχῶν ἐπὶ ζητημάτων ἀφορώντων τὴν Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης.

Ἡ Πατριαρχικὴ Ἀποστολὴ περατώσασα τὸ ἔργον αὐτῆς ἐπανέκαμψεν ἐνταῦθα τῇ 11ῃ τ. μ. Κατά τε τὴν ἀναχώρησιν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τὴν Πατριαρχικὴν Ἐπιτροπήν, ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐχαιρέτισεν ἐν τῷ σταθμῷ ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων.

Πατριαρχικαὶ ἀντιπροσωπεύσεις

— Τῇ 10ῃ τ. μ. ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων παρέστη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Σταμποὺλ διεξαχθεῖσαν τελετὴν ἐπὶ τῇ δωδεκάτῃ ἐπετείῳ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἱδρυτοῦ τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας Kemal Atatürk.

— Τῇ 12ῃ τ. μ. ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Μελέτιος παρέστη καὶ διεβίβασε τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς κατὰ τὴν τελετὴν θεμελιώσεως ἐν τῇ Κοινότητι Εὐαγγελιστρίας, Προπόδων Ταταούλων, νέου κτιρίου προοριζομένου, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς αἴθουσα ὑποδοχῶν.

Μεγάλη Πρωτοσυγκελλία.

— Τῇ 23ῃ τ. μ. ἡ Μ. Πρωτοσυγκελλία ἐξέδωκε τὸ κάτωθι ἀνακοινωθέν:

Ἐξ ἀφορμῆς ἀνυποστάτων τινῶν δημοσιευμάτων μερίδος τοῦ τύπου, ἀνακοινοῦται ὅτι ἡ ὑγεία τῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου ἀποκατεστάθη πλήρως καὶ ὅτι Οὗτος ἐπανέλαβε τὰ καθήκοντα Αὐτοῦ ὡς καὶ πρότερον.

Ἐκ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέθηκε τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτωνι τὴν ἐντολήν, ὅπως διευθύνῃ ἐπί τι εἰσέτι χρονικὸν διάστημα τὴν Μεγάλην Πρωτοσυγκελλίαν.

Πατριαρχικὴ Αὐλή.

Εἰς τὴν θέσιν τοῦ εἰς Μητροπολίτην Λέρου καὶ Καλύμνου προαχθέντος κ. Ἰσιδώρου Ἀηδονοπούλου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὠνόμασε τῇ 25ῃ τ. μ. Δευτερεύοντα τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων τὸν τέως Τριτεύοντα Πανοσ. κ. Αἰμιλιανὸν Ζαχαρόπουλον.

Ἀφίξεις—Ἀναχωρήσεις.

— Τῇ 19ῃ τ. μ. ἀνεχώρησεν ἐπ' ἀδείᾳ ἀεροπορικῶς εἰς Ἀθήνας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος, ὃν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος προέπεμψεν ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ τοῦ Yeşilköy ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

— Τὸν ἀτμοπλοϊκῶς ἐκ τοῦ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ταξειδίου αὐτοῦ ἐπιστρέψαντα ἐνταῦθα τῇ 21ῃ τ. μ.

Σεβ. Μητροπολίτην Προικοννήσου κ. Φιλόθεον ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπεδέχθη ἐν τῇ προκυμαίᾳ ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

— Τῇ 14ῃ τ. μ. προερχόμενος ἐκ Βηρυττοῦ ἀφίχθη σιδηροδρομικῶς ἐνταῦθα ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κωνσταντῖνος Μωραϊτάκης, ὃν ἐν τῷ σταθμῷ ὑπεδέχθη ὁ Πανοσ. Τριτεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Αἰμιλιανός.

Ἐπισκέψεις.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα Νοέμβριον τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθησαν:

— Ὁ κ. Ἄ. Βλάχος, τέως α΄ Γραμματεὺς τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Ἑλληνικῆς Πρεσβείας, μετὰ τῆς εὐγεν. αὐτοῦ συζύγου, ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει αὐτοῦ ἐντεῦθεν.

— Ὁ ἐνταῦθα Πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς κ. Fr. Marille.

— Ὁ Ἄρχων Μ. Λογοθέτης κ. Κ. Γκιώκας.

— Ὁ κ. Γ. Πετρομανιάτης, ἀρχισυντάκτης τῆς Ἀθαϊκῆς ἐφημερίδος «Βραδυνή».

— Ὁ κ. Χρ. Μάνθος, ἰατρός.

— Ὁ ἐνταῦθα Ἀγγλικανὸς Πρωθιερεὺς Αἰδεσ. κ. C. Piper.

— Ὁ ἐνταῦθα Ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Καψαμπέλης.

— Ὁ ἐνταῦθα Πρόξενος τῆς Βραζιλίας κ. Κ. Γαζιάδης.

— Ὁ Διευθύνων τὸ ἐνταῦθα Προξενεῖον τῆς Ἀργεντινῆς κ. Ν. Lupiz.

— Ὁ Ἄρχων Μ. Ρήτωρ κ. Βλ. Μιρμίρογλου.

— Τῇ 6ῃ τ. μ. προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἵνα ὑποβάλῃ τὰ σέβη αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν διακεκριμένος Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος κ. H. R. Luce, ἰδιοκτήτης τῶν μεγάλων περιοδικῶν Time καὶ Life, συνοδευομένος ὑπὸ τοῦ κ. Nazif Bölükbaşı τῆς ἐνταῦθα Διευθύνσεως τοῦ Τύπου. Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπουσιαζούσης εἰς Χάλκην, ἐδέχθη αὐτὸν ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΜΗΝΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ.

Κανονικαὶ ψῆφοι.

Πλήρωσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἴμβρου καὶ Τενέδου.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 23ης Νοεμβρίου, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰσηγησαμένης τὴν πλήρωσιν τῆς διὰ τῆς εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Δέρκων ἐκλογῆς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἰακώβου χηρευσάσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἴμβρου καὶ Τενέδου, ψήφων δὲ κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου ἐξελέγη παμψηφεὶ ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων.

Πρὸς τὸν Θεοφιλ. ἐψηφισμένον Μητροπολίτην Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτωνα, παραστάντα ἐν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀναγγείλασα τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, συνεχάρη αὐτῷ, ἐπῄνεσε τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν

ὑπηρεσίας καὶ τὰ περικοσμοῦντα αὐτὸν πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ προσόντα, ἐτόνισεν ὅτι διαδέχεται εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἴμβρου προκάτοχον ἐργασθέντα θεοφιλῶς ἐπὶ 25 ἔτη οὕτινος καλεῖται νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον καὶ ηὐχήθη αὐτῷ ἐπιτυχίαν ἐν τῇ διαποιμάνσει τῆς λαχούσης αὐτῷ Ἐπαρχίας.

Ἀπαντῶσα εἰς ταῦτα ἡ Α. Θεοφιλία ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς ἐπὶ τῇ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἴμβρου καὶ Τενέδου ἐκλογῇ αὐτῆς καὶ διεβεβαίωσεν ὅτι θέλει καταβάλῃ πάσας αὐτῆς τὰς δυνάμεις, ἵνα φανῇ ἀνταξία τῶν προσδοκιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῇ Ἀρχιερατικῇ αὐτῆς διακονίᾳ.

Ἡ ὡς ἄνω ἐκλογὴ ἀνεκοινώθη τηλεγραφικῶς τῷ Πατριαρχικῷ Ἐπιτρόπῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἴμβρου καὶ Τενέδου Αἰδεσ. Πρεσβυτέρῳ κ. Σπυρίδωνι Δαμδᾷ.

Πλήρωσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λέρου καὶ Καλύμνου.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ τῆς 23ης Νοεμβρίου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰσηγησαμένης τὴν πλήρωσιν τῆς ἀπὸ μακροῦ χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λέρου καὶ Καλύμνου, ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ Μητροπολίτης Λέρου καὶ Καλύμνου ἐξελέγη παμψηφεὶ ὁ Πανοσιολ. Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Ἰσίδωρος.

Ἡ ὡς ἄνω ἐκλογὴ ἀνεκοινώθη τηλεγραφικῶς τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Κῴου κ. Ἐμμανουήλ, Πατριαρχικῷ Ἐξάρχῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λέρου καὶ Καλύμνου.

Καθαγίασις Ἁγίου Μύρου.

Ἐξαντλουμένης ὅσονούπω τῆς κατὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα τοῦ ἔτους 1939 καθαγιασθείσης ποσότητος Ἁγίου Μύρου, προτάσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐνεκρίθη ὅπως κατὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα τοῦ προσεχοῦς ἔτους καθαγιασθῇ νέα ποσότης Ἁγίου Μύρου.

Εἰσηγήσει τῆς ἐπὶ τοῦ Μυροφυλακίου Ἐπιτροπῆς ἐγένοντο τὰ προσήκοντα γραμματα διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀπαιτουμένων ὑλικῶν, ἐξαπελύθησαν δὲ αἱ εἰθισμέναι ἐγκύκλιοι πρὸς τοὺς Μητροπολίτας τοῦ Θρόνου καὶ τὰς Κοινότητας τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Συνοδικῇ ἀποφάσει ἡ προσεχὴς τελετὴ Ἁγίου Μύρου ἀνεκοινώθη διὰ σεπτῶν Πατριαρχικῶν Γραμμάτων τοῖς Μακ. Πατριάρχαις καὶ τοῖς Προέδροις τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Ἱερὰ Μητρόπολις Καρπάθου καὶ Κάσου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀπόστολος δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ ὑπέβαλε πληροφορίας περὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ἀφίξεως πεπραγμένων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὀργάνωσιν, τὴν ἵδρυσιν Κατηχητικῶν Σχολείων, Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων καὶ τὴν ἔκδοσιν θρησκευτικοῦ περιοδικοῦ καὶ ἀνέλυσε τὸ μελλοντικὸν αὐτοῦ πρόγραμμα.

Διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος ἐξεφράσθη τῇ Α. Σεβασμιότητι ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ποιμαντορικὴν αὐτῆς δρᾶσιν.

— Ἐπὶ σχετικῇ ἐκθέσει τῆς Α. Σεβασμιότητος ἐνεκρίθη ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τῶν Νικολάου Παναγιώτου καὶ Σακελλάρη Σακελλαρίδου, προοριζομένων διὰ χηρευούσας ἐφημεριακὰς θέσεις

τῆς Ἐπαρχίας αὐτῆς καὶ ἡ εἰς διάκονον χειροτονία τοῦ Ἀντωνίου Χατζῆ - Παπᾶ.

Φιλολογικὸς Σύλλογος «Παρνασσός».

Διὰ γράμματος αὐτοῦ ὁ Ἐντιμ. κ. Ἱπποκράτης Καραβίας, Πρόεδρος τοῦ ἐν Ἀθήναις Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» ὑπέβαλεν ὅτι τὸν προσεχῆ Δεκέμβριον μέλλει, ἵνα ἑορτασθῇ ἡ 85ετηρὶς τοῦ Συλλόγου καὶ ἐξῃτήσατο, ὅπως καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀντιπροσωπευθῇ καταλλήλως ἐν τῷ ἑορτασμῷ τούτῳ.

Τοῦ ὡς ἄνω γράμματος ἀναγνωσθέντος συνοδικῶς ἐνεκρίθη, ὅπως ἀνατεθῇ τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσοστόμῳ, ἵνα ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ ὡς ἄνω ἑορτασμῷ καὶ ἐγένοντο τὰ προσήκοντα γράμματα.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΣΥΜΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΕΓΓΥΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Ἀνέκδοτα ἐπίσημα ἔγγραφα καὶ κείμενα Ἀλεξάνδρου Μαυρογένους Βέη, Ἡγεμόνος τῆς Σάμου, Πρεσβευτοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἐν Βιέννῃ, καὶ Γερουσιαστοῦ».

Ἀρχιμανδρίτου ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Ἀρχειοφύλακος τῶν Πατριαρχείων

Ἀξιόλογον, δίτομον, ἀρχειοδιφικὸν ἔργον, προσφορὰ πολύτιμος διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἱστορίας μας, τῶν μετὰ τὴν Ἅλωσιν χρόνων, ἐκδήλωσις ἀξία προσοχῆς μὲ πνευματικὸν περιεχόμενον, ἐργασία φροντισμένη, στοχαστική, ἐμπνευσμένη. Νὰ μὴ χαθῇ τίποτε ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν μας, ἀπὸ τὰ γραπτὰ μνημεῖά της, ἀπὸ τὴν παράδοσίν της, ἀπὸ τὸ πνεῦμά της, ἀπὸ τὸν παλμόν της, ἀπὸ τὸν ῥυθμόν της. Νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν διερεύνησιν τῆς Ἱστορίας τῆς χώρας ἡμῶν, τῆς πόλεως αὐτῆς, νὰ βοηθήσωμεν εἰς τὴν ἀμοιβαίαν κατανόησιν τῶν λαῶν των καὶ τῶν πολιτισμῶν των. Θὰ προηγηθοῦν μονογραφίαι, μονόπλευροι ἐργασίαι, διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ τελειωτικὸν στάδιον, ἡ ἀπηρτισμένη Ἱστορία.

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ πρέπει νὰ ἀνανεωθῇ καὶ νὰ ἐνισχυθῇ γύρω ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, νὰ ἀνθίσῃ καὶ πάλιν καὶ νὰ καρποφορήσῃ. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ καὶ ἀκτινοβολία ὑπῆρξεν ἡ οὐσία τῆς οἰκουμενικότητος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ὄχι τόσον ἡ ἔκτασις, ὁ ἀριθμός, τὸ ποσόν—τὸ πνεῦμα, καὶ ὄχι τὸ γράμμα—ὁ σῖτος, καὶ ὄχι τὸ ἄχυρον. Τὸ πνεῦμα, ἡ ἀληθινὴ ἐσωτερικὴ ζωή, καὶ αἱ μεγάλαι παραδόσεις ἐλάμπρυναν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Ἀπὸ ὅ,τι περνᾷ, εἰς ἡμᾶς τοὺς παροδικούς, μονάχα ἐκεῖνο ποὺ μένει μᾶς μυεῖ εἰς τὴν ἀληθινὴν ζωήν. Περνᾷ αὐτὸ εἰς τὸ αἷμά μας, καὶ εἰς τὸ δωμάτιόν μας. Καὶ ἡ ἀληθινὴ πρόοδος γεννᾶται μέσα ἀπὸ τὴν θλῖψιν τῶν περασμένων, χωρὶς μυστήρια εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσωμεν, χωρὶς μηνύματα τὰ ὁποῖα μᾶς φέρει ἀδιάκοπα ἡ σιωπή, τὸ παρελθόν. Εἴμεθα ὁ σύνδεσμος μεταξὺ τοῦ ὁρατοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου, ἀδιάκοπα περνοῦμεν ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην περιοχήν, διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ βιώσωμεν τὴν ὁλότητα τοῦ κόσμου. Μὲ λέξεις θὰ γίνῃ ἡ σύνθεσις τῆς Ἱστορίας μας κατὰ τρόπον ὑπερφυᾶ, πνευματικόν, μυστηριώδη, ὅπως ἡ σύνθεσις τοῦ ῥόδου γίνεται μὲ τὰ πέταλά του, μὲ τὸ θαῦμά του. Θὰ συνθέσωμεν τὴν πνευματικήν μας ζωήν, ἔχοντες τὰς ῥίζας μας εἰς τὸ ἔδαφος, εἰς τὸ παρελθόν μας, εἰς τὴν πίστιν μας.

Ἀπὸ τὸν μακρὸν πρόλογον τοῦ ἐκδότου γίνεται γνωστὸν ὅτι ὁ γράψας ἔχει ἐγκύψῃ εἰς τὴν ἀρχειοδιφικὴν ἔρευναν, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν τόσον ἰδιότυπον ψυχολογίαν τῶν Φαναριωτῶν, τῶν διαφόρων ἀντιπροσωπευτικῶν τύπων, ὅπως εἶναι κατ' ἐξοχὴν ὁ Ἀλέξανδρος Μαυρογένης, νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὸ βαθὺ μυστήριον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς τὸ βιβλίον του παλμοὺς ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τὴν ὁποίαν θέλει νὰ ἐξυπηρετήσῃ, ἀπὸ τὴν ἐποποιΐαν τοῦ Φαναρίου, τὴν ὁποίαν ὀλίγον γνωρίζομεν.

Εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας ὅπως ὁ γράφων συνεχίσῃ τὸν καλὸν δρόμον τῶν ἀξιολόγων ἀναζητήσεών του, τῆς ἐμβριθοῦς καὶ συστηματικῆς μελέτης καὶ ἐργασίας, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν εἰλικρινῶν σχέσεων Φαναρίου καὶ κυβερνητικῶν κύκλων τῆς περιόδου τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, τῆς ὁποίας πολλοὶ Φαναριῶται ὑπῆρξαν ὑπέροχοι θεράποντες, ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος Μαυρογένης.

ORTODOKSİA — Ahlakî ve Dinî Risale

İmtiyaz sahibi ve bu nushada neşriyatı fiilen idare eden mes'ul Müdürü:

ADALAR METROPOLİTİ DOROTEOS YEORĞİADİS.

Mahal İdare: Büyükada, Kanarya sok. No. 16, İstanbul.

Basıldığı yer ve tarih: Çituri Biraderler.

20 Aralık 1950.